CULTURA POPORULUI

„LUMINEAZĂ-TE ȘI VEI FI; VOEȘTE ȘI VEI PUTEA."
C. A. ROSETTI

Director: GENERAL NICOLAE PETALA | REDACȚIA, B-dul Elisabeta, 36 | BUCUREȘTI, 12 IUNIE 1927 | ADMINISTR., B-dul Elisabeta, 36 | ANUL VII. Nr. 201 Apare în fiecare Duminecă

OMUL SUB VREMURI

de LEONTIN ILIESCU

Cât este de adevărată această gândire înțeleaptă a cronicarului ne-o dovedesc toate împrejurările vieții. Miron Costin a rostit acest gând mare, întemeiat, desigur, pe întâmplările din zilele sale.

Și, noi, trăim astăzi zile de epopee națională și socială. Perspectiva e prea apropiată de noi, ne lovește prea deadreptul spiritul vremii, ca să ne socotim în stare de a formula judecăți senine și drepte, despre aceea ce se întâmplă în zilele noastre.

Va trebui, ca faptele generației noastre să treacă în domeniul Istoriei, pentru ca urmașii noștri, mai îndepărtați de faptele noastre, să le judece, în dreaptă cumpănire pe ele, să ne judece și pe noi.

Oamenii sunt vehicule divine, prin cari se exprimă voința și puterea destinului.

Rari sunt aceia dintre noi, cari se bucură de darul suprem al privirii în viitor. Ei judecă faptele de astăzi după învățămintele trecutului și știu s'aleagă din vălmășagul întâmplărilor, pe cele ce stau într'o firească înlănțuire cu fapte asemănătoare din trecut. Este o lege a înlănțuirii faptelor istorice, legea *seriilor istorice*, descoperită de regretatul A. D. Xenopol, de sub a cărei tiranie nu ne putem mântui niciodată.

Dar dacă omul nu poate cârmui vremea și dacă el stă într'adevăr sub puterea ei, însemnează oare aceasta că trebue să stea cu brațele încrucișate și să aștepte totul dela neroc?

Nu, desigur, aceasta nu!

Omul n'are, firește, puterea să se împotrivească oamenilor, schimbărilor sociale prilejuite de ele; dar are, totuși, o putere uriașă: aceea de a cumpăni astfel rosturile, în cât vremurile să nu-l afle nepregătit.

In ce chip? Pe ce tărâm? Pe tărâmul culturii, în chipul unui apostolat cinstit.

Cine are datoria și dreptul să facă acest apostolat?

Preotul, învățătorul, cinstitul cărturar al satelor, — ei au nobila chemare de-a lămuri celor mulți porunca timpului în care trăiesc.

Ce trebue să facă acești cărturari ai satelor, înfrățindu-se cu cei de la orașe?

Să dea *cei dintâiu* pilda disciplinei sociale, îndemnând și pe ceilalți să facă la fel.

Prudență, răbdare, înțelepciune, înțelegere limpede și imediată, respectul ordinei și prețuirea vredniciei aproapelui, — iată virtuțile ce stau la temelia sufletească a popoarelor civilizate.

Aceste virtuți trebuesc cultivate, răspândite cât mai departe, cât mai adânc, dacă vrem ca țara noastră să se bucure de oameni cuprinși la minte, la suflet și la trup.

La acest rezultat s'ajunge însă numai prin cultură. Cultura minții îmbogățește cunoștințele oamenilor; aceea a sufletului le inobilează firea, și amândouă împreună smulg și nimicesc buruiana primejdioasă, otrăvită, a patimei și a nesocotinței omenești.

Omul luminat o mai cumpănit la fapte bune, mai îngăduitor față de beteșugurile aproapelui său, pe care-l îndreaptă deapururea spre bine, conștient că prin aceasta își face datoria către oameni de potriva sau chiar de nepotriva lui.

Iată dar că, deși e omul sub vremuri, el poate îmblânzi, totuși, asprimea și vitregia lor, prin faptul că năvala întâmplărilor nu-l prinde nepregătit.

O cale bună prin care se poate atinge țelul acesta este ateneul popular. Înființați cât mai multe ateneе populare, prin urmare, și organizați-le cu rost întemeiat, dacă într'adevăr urmăriți binele nostru și al țării.

Aceste ateneе vor desbrobodi mințile de pănjinișul neștiinței cât de curând. Oamenii se vor simți mai liberi pe hotărârile lor, mai nestingheriți pe drumul vieții, mai puțin grăbiți să asculte de puterea josnică a patimii, ca până acum.

Ei se vor înțelege mai bine între ei, și satele vor crește în bine, vor înflori în lăudabile pilde, vor desființa neînțelegerile — pornite din neștiință și din răutate — dintre plugari și orășeni.

Aceste neînțelegeri nu sunt firești. Sub puterea adevărului și a luminei, ele se vor nimici, ca tot ce este întuneric și minciună.

Omul sub vremuri va fi atunci mai stăpân pe sine, căci știința de carte îi va da putere să le pricepă, să se potrivească lor.

GUVERN NOU — ALEGERI NOUI

In cuprinsul unei gazete culturale și educative, politica n'are rost să intre, decât cu ceea ce ea are înalt și în nemijlocită și curată legătură cu interesele culturii și cu ale înfăptuirii educației civice a maselor. Deci, nici o dată, faptele politice nu ne vor interesa din alte puncte de vedere.

Majestatea Sa Regele a socotit de cuviință, că țara are nevoie să'i fie dat un guvern nou. Greutățile țării, multe și mari, și trebuința de preîntâmpinare a greutăților pe cari le avem ori le putem avea de afară, au impus această schimbare. Și un guvern nou a luat ființă; ca toate guvernele, cari își înțeleg chemarea, și acesta, fără îndoială, va avea în vedere, la înfăptuirile guvernării lui, în primul rând, interesele noastre naționale de căpetenie.

Vom avea alegeri noui pentru Cameră și Senat. Alegătorii vor fi chemați în curând ca, prin voturile lor, să trimită în Parlament oameni într'adevăr aleși: cinstiți, inimoși și destoinici să slujească interesele obștești, astfel ca țara să aibă, de fapt, nu numai pe hârtie, noui înlesniri de propășire culturală, socială și economică. Alegătorilor le stă, prin urmare, în putință să aleagă ceea ce ne trebuie; e încă un prilej, ca ei să-și dovedească puterile sufletești și agerimea minții.

Satele, ca și orașele, vor fi frământate, iar, de greutatea aceasta, trebuincioasă, a alegerilor. Va fi o frământare, care va trece curând; va urma acolo, ca și în Parlamentul țării, ceea ce vor face sătenii să urmeze, prin cumințenia și prin voința lor.

Neliniștea nu trebuie să pătrundă în suflete și să le turbure; rosturile de ridicare și de viață ale satelor se cuvine să rămână neclintite, prin buna înțelegere dintre oameni.

Fruntașii satelor, acei cari fac politică mai îndârjită, prin credințele lor politice și prin legămintele personale pe cari le au, sunt datori să păstreze cât mai neturburată liniștea sufletească a alegătorilor, neînvrăjbindu-i și ne arătându-le lucrurile altminteri de cum sunt și de cum se cade să fie; după ce vor trece grijile și străduințele alegerilor, legăturile dintre om și om și bună rânduiala gospodăriilor comunale va să rămână cu rosturile lor firești.

Alegerile sunt un mare act politic; trebue ca țărănimea să înceapă a scoate din el învățăminte de bună îndrumare spre viitor, pentru a ne fi dat să vorbim, mâine-poimâne, despre înfăptuirea cu bune urmări a unei bune educații civice. La sate, înfăptuitorii unei atari educații sunt ținuți să fie, prin chemarea slujbei lor, învățătorii, preoții, notarii, primarii, cârturarii satelor și, deopotrivă, fruntașii din administrația județelor și plășilor.

Țărănimea trebue să știe, în primul rând și cu temeiu, aceste lucruri mari: nevoia de propășire a românimii cere ca ea să prețuiască și să respecte deopotrivă pe toți fruntașii țării, să aibă încredere în toți oamenii mari ai țării și să fie convinsă că totdeauna interesele obștești, interesele mari ale țării, trebuiesc socotite și puse mai presus de interesele mărunte ale unui om, sau ale altuia.

Meritul de a fi ridicat astfel, într'un viitor nu prea depărtat, viața civică a satelor, trebuie să fie al tuturor.

CULTURA POPORULUI

LITERATURA D-lui PETRE DULFU *)

de TEODOR CASTRIȘANU

O altă latură a acestui multiplu talent e literatura pentru copii, căreia d-l Petre Dulfu i-a consacrat o mare parte a activității sale scriitorești. Mai toate revistele pentru cei mici—mai ales acum, după războiu,—au publicat versurile pe cari maestrul le hărăzise, ca poet și ca dascăl, generației care abia acum se formează.

A intra în analizarea acestei literaturi, ar însemnă să depășim cadrul restrâns al studiului nostru. Ceeace ținem să scoatem în evidență e caracterul strict literar al scrierilor sale pentru copii.

Iată un mic fragment din povestirea în versuri «Zâna florilor» (ediția «Universului»), ca exemplu de simplitate și claritate de limbă:

«Pe un plai, de pomi umbrit,
«In locașul său tihnit,
«Un boier ducea, odată,
«Viață mult îndestulată.
«El avea o slăbiciune:
«Ii plăceau mâncări tot bune,
«Dară mai ales vânat,
«Și la prânz și la cinat.
«Trimetea trei vânători
«In pădure, de cu zori
«Și veneau pe amurgite
«Cu vânaturi felurite...
«Azi vânează, mâine iară...
«Păsări, cerbi...se'mpuținară!
«Greu eră să mai găsească
«Prin pădurea boierească!...
«Se sculau deci vânătorii
«Pân'a nu se ivi zorii;
«Și mergeau, vânat să cate,
«In păduri mai depărtate.

De altfel, aportul acestui mare cunoscător al sufletului copilului a fost dintre cele mai apreciate; iar actualele reviste destinate să intre pe mâna micilor cititori — în genere școlari —, se întrec în a-și asigura colaborarea permanentă a d-lui Dulfu.

* * *

In sfârșit ne vom ocupa de «Iisus Mântuitorul» și de «Dumnezeu și oamenii», două lucrări apărute în ultimii ani, cari prezintă un interes cu atât mai deosebit, cu cât simbolizează o firească și cuminte întoarcere la credință.

Fenomenul s'a manifestat și din nevoia unui reazăm sufletesc, pe care-l caută, necontenit, omenirea însângerată de dezastrele ultimului răsboiu european; de aceea a avut un caracter aproape general și a marcat o nouă întărire a cultului divinității.

Au fost, într'adevăr, prea mari încercările ultimului deceniu; aripa morții și-a fluturat răcoarea prea aproape de noi, pentru ca să nu redeștepte în omenirea îngenunchiată materialismului, teama evlavioasă de acea mică și neperitoare substanță care e la începutul oricării vieți.

Astfel, și la noi, cu toate aparențele contrarii, sentimentul religios a căpătat acea forță de înoire de care avea nevoie, pentru menținerea echilibrului sulletesc al unei societăți supuse tuturor ispitelor veacului nostru.

Dovada, că nu analizăm un fenomen aparte, un fenomen lipsit de orice legătură cu întreaga noastră stare de după războiu, nu sunt numai foarte numeroasele scrieri cu caracter religios,— între cari, lucrările premiate de Academie ale părintelui Hodoroabă fac cinste literaturii noastre postbelice, — dar și admirabilele scrieri ale d-lor M. Sadoveanu și D. D. Pătrășcanu, cari au desăvârșit două volume despre viețile sfinților.

D-l P. Dulfu, cu virtuozitatea versului său, a înțeles să cânte și Vechiul testament și viața și învățăturile Mântuitorului, în ritmul popular, atât de potrivit ușoarei lor răspândiri în massele populare.

In «*Cuvântul înainte*», care precedează cele 79 de poezii ale volumului «*Iisus Mântuitorul*», d-sa scrie:

«Cei ce cată fericirea
«Vor găsi — ca nicăirea —
«In viața lui curată,
«O 'ndrumare-adevărată.
«Iară voi cari 'nduraţi
«In viaţ'aci cât staţi,
«Pe nedrept, ca El, durere;
«Voi... găsi-veţi mângâere» —

acea mângâere pe care nu ne-o mai poate da decât credința cea adevărată.

Citirea și răspândirea amândoror acestor lucrări vor folosi mai cu seamă sătenilor noștri, cărora le va înlesni cunoașterea mai amănunțită a vieței, a pildelor și a învățăturilor Mântuitorului. Religiozitatea satelor se știe, a a fost și ea în trecut scut puternic, pentru păstrarea românismului, împotriva năvălirilor păgâne.

Din cele de până aci, se vede cu prisosință care a fost aportul d-lui P. Dulfu în mișcarea literară și de afirmare a culturii noastre naționale, în ultima și cea mai însemnată jumătate de veac din viața de până acum a neamului nostru. Nu numai «*Isprăvile lui Păcală*», care s'a strecurat luminos și descreștitor de frunți în zece mari ediții în massele cititoare ale satelor și orașelor noastre, dar și răspândirea celorlalte lucrări ale d-lui P. Dulfu arată că d-sa a știut să-și câștige cea mai de preț calitate a literatului: aceea de a scrie cât mai limpede și de a se face iubit de către cititori.

Terminând această sumară cercetare a personalității literare și culturale a d-lui P. Dulfu, a cărui viață va rămâne strâns legată de acest adevărat început de artă românească națională a ultimilor 50 de ani, nu putem să nu așternem pe hârtie o apropiere, pe care ne-a sugerat-o coincidența fericită a faptului că în anul, în care îl sărbătorim pe maestru, se sărbătorește și o jumătate de veac de neatârnare românească. Astfel Petre Dulfu trebue să rămână, alături de toți ostașii-eroi ai independenței noastre naționale și culturale.

*) Vezi Nr. 200 al *Culturii poporului*.

PUTEREA CUVÂNTULUI

«Aprinde 'n inimi ură sau iubire;
«De moarte, de viață-i dătător..,
«Și neamuri poate 'mpinge la peire,
«Cum poate-aduce mântuirea lor».

Al. Vlahuță

„La început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul"... ne spune, lapidar, Evanghelia, în chip simbolic, lămurindune origina puterii cuvântului, care, atunci când a fost înțeles, a sfințit epoci întregi, prin purtarea a neștiute șiruri de generații, spre culmile marilor idealuri și ale gloriei.

Puterea cuvântului a vibrat cu atâta tărie în graiul Mântuitorului, în cât toate neamurile L au auzit și s'au întors să-L privească. Cuvântul Lui, chemându-le spre mântuire, a pătruns în inimele lor. Ele și-au schimbat drumurile și-au pornit, sub puterea covârșitoare a cuvântului, la țărmii Tiberiadei, pe cărările orânduite de blândul Iisus.

In antichitate, Demostene, prin cuvântul lui convingător a ajuns să fie glorificat de toată splendoarea și mărirea Atenei de altă dată; iar Socrate, decât să-și vadă cuvintele neînțelese și răstâlmăcite, a preferat să-și toarne singur otrava, pe care a băut-o. Sub puterea cuvântului lui Cicero, n'au tremurat numai zidurile vestitei Rome, ci întreaga lume a antichității s'a cutremurat, ecoul prelungindu-i-se până în zilele noastre.

Și în toate epocile au fost regi ai cuvântului, cari au ilustrat cuvântul și l-au înălțat până la puterea conștiinței lor. Cei cari au doborît, în preajma războiului, pe Jean Jaures, n'au închis în mormânt numai un om de inimă, ci și o glorie a puterei de convingere prin cuvânt.

Tăria cuvântului scris, care-i pentru toți isvor de mângâeri și de înălțare spre templul binelui și-al adevărului, este cea mai puternică armă de luptă împotriva neștiinței și pentru desăvârșirea educației naționale și sociale. Căci zice poetul Vlahuță despre această tărie:

«C'un basme-i a cuvântului putere;
«El lumi aievea-ți face din păreri
«Și chip etern din umbra care piere,
«Și iarăși azi din ziua cea de eri».

In tot trecutul vieții neamului nostru, cuvântul a fost cel mai puternic mijloc de înțelegere și de unire. Deși era numai spus, și rareori scris, avea totuși puterea literii evanghelice. Orice legături, chiar și cele prin acte scrise, deși nu erau legale cum sunt cele de azi, cu toate că uneori nu le chezășuia nici o lege, nici un act scris, nimeni nu se gândea măcar o clipă să se abată de la ceeace era hotărît. Chezășia era „cuvântul dat" — legea morală.

De altfel, dela începutul istoriei popoarelor și până azi, n'a fost altceva, care să le arate calea cea dreaptă a mântuirii, decât puterea cuvântului. Dacă, vorbit, cuvântul n'a putut să pătrundă și să convingă îndeajuns inimile, în schimb, scris fiind, el și-a făcut drum și-a deschis tuturor ochii spre binele propovăduit. Înțelegerea lui se lămurește în suflete și le înalță. Mulțimile, electrizate de puterea lui, au fost împinse la lupte biruitoare, ca de niște forțe ascunse.

Cuvântul a influențat în mod considerabil asupra tuturor prefacerilor ce-au avut loc în veacurile trecute. Filosofia atotstăpânitoare a veacului al XVIII-lea, cu premergătorii ei — Rousseau, Holbach și alții, cari au trâmbițat lumii cuvintele de egalitate, fraternitate și libertate, cuvinte cari s'au înfiltrat adânc în sufletul popoarelor,— a deschis drumurile spre așezările sociale de astăzi.

Dar ce farmec nu deșteaptă cuvântul, atunci când vine să fie de folos tuturora?

Cuvintele aduse de românii ardeleni, Micu, Șincai și Maior, tocmai din bibliotecile Vaticanului, cuvinte cari grăiau despre origina Neamului românesc, au ajuns încetul cu încetul la puterea de convingere; pornite din marile școli ale Blajului, au trezit întreaga românime, chemând-o la o nouă viață. La 1848, Bărnuțiu, a făcut pe cei 40.000 români adunați la Blaj, să tresară, să nu mai stea o clipă pe gânduri și să pornească la lupta desrobirii. Despre măreția vorbelor lui Bărnuțiu grăiesc și azi, în graiul lor, apele Târnavelor; iar codrii, înfiorați de marea putere a dreptății, au dat loc de așezare lui Iancu, spre a putea învinge trufia maghiară.

Dreptatea s'a îmbrăcat întotdeauna în vestmintele tăriei cuvântului și numai așa au putut fi învinse minciuna și îngâmfarea.

Intreaga literatură a unui popor, în care se oglindește viața lui în toate manifestările, cu toate însușirile alese — acea literatură care se interesează deaproape de trecutul și de prezentul neamului, și care dă mereu învățăminte pentru viitor—, poate aduce, în propășirea unei țări, schimbări enorme, spre binele vieții naționale și sociale; este o călăuză puternică, o călăuză care îndrumează generațiile viitoare spre fericire. Ceeace poate însă să influențeze mai puternic, direct și hotărît, este presa românească, presa care propagă cuvântul moștenit din strămoși, demn și adevărat, pentru deslegarea tuturor problemelor ce se pun în interesul vitalității neamului.

Preoții acestei mari puteri își găsesc cea mai frumoasă izbândă pe drumurile ei, cari, deși sunt spinoase, duc adeseori la încununarea frunților cu laurii gloriei și totdeauna la adânca mulțumire a împlinirii unei mari și nobile datorii. Atâtea evenimente mari, atâtea prefaceri însemnate pentru țara noastră au fost puse la cale și sprijinite până la înfăptuire, de cuvântul care îndeamnă pe toți românii la unire și la solidaritate.

Iată ce însemnătate dă Regina Maria condeiului: «*Condeiul e mai puternic decât sabia, după cum sunt și gândurile oamenilor. Gândurile sunt singura moștenire eternă pe care omul o poate lăsa în urma sa. De felul cum vom ști să propovăduim cuvântul prin scris azi, va fi sau nu bucurie mare pentru neam, în viitor. Toate aspirațiile fierbinți de azi se vor împlini cu prisosință, dacă, înțelegând puterea cuvântului bun și drept, vom săvârși în fapte spusele apostolilor condeiului românesc*».

Naționalismul nostru — expresiune a simțimântelor și aspirațiunilor românești — trebuie să vibreze adânc în sufletele tuturor purtătorilor de cuvânt. El este cea mai înaltă școală pentru viața celor cari trebuie să fie cu gândul la destinele Neamului românesc. Suntem poate unica țară din lume, unde abundă scrisul străin de interesele țării. Să luăm de pe sufletele noastre această piatră grea, prin puterea voinței în cuvânt cumpănit și faptă constructivă.

Cuvântul românesc, dacă nu are întâietate și dacă nu-l iubesc și cinstesc toți frații deopotrivă, mărindu-l cum se cuvine, nu poate avea atâta puterc, și-și pierde sublimul cântat în poezia lui D. Anghel:

«Cuvinte, juvaere, ecouri depărtate,
«Al'altor suferinţe şi bucurii,—cuvinte,
«Cu voi trăiesc trecutul şi clipa care [bate,
«Şi viaţa care începe dincolo de mor- [minte.»

D. PUPĂZĂ
Directorul școalei Dobrița-Gorj

46 DE ANI DE MUNCA, IN INVAȚAMANT

Colegii și sătenii, delegații oficialității și prietenii, uniți prin acelaș simțimânt de recunoștință și venerație, au cinstit sărbătorește, în Maiu, pe vrednica învățătoare din Bărcănești, pentru săvârșirea unei munci fără preget, vreme de 46 de ani, pe tărâmul școlii.

Fapte simbolice, fapte prea rari, pe valea Ialomiței.

Cinstirea aceasta meritată a fost, într'adevăr, o sărbătoare, pe care o vor ține minte copiii și poate chiar copiii copiilor de astăzi.

Ministerul școlilor, prețuindu-i munca de apostol, prin care a înălțat totdeauna sufletele și mințile sătenilor între cari a trăit, i-a dat d-nei învățătoare Alexandrina Leon, ca răsplată oficială, medalia «*Răsplata muncii*» clasa I-a «*pentru învățământ*».

In Bărcănești, în dimineața zilei de 1 Maiu — când a fost sărbătorirea—, a săvârșit în biserica acestei comune, slujbă frumoasă, preotul econom Mihail G. Fluture. Se aflau de față d-nii inspector școlar N. P. Șerdinescu, revizorul școlar al județului Ialomița, d. I. Lupu, sub revizorul școlar al circ. a V-a, d. D. Popovici, colegii din împrejurimi ai sărbătoritei, persoanele de seamă din localitate și mulți săteni. Răspunsurile la sf. liturghie au fost date de corul școalei primare din localitate, condus de d. M. Georgescu, directorul acelei școale.

După sfârșirea slujbei bisericești, invitații au trecut la școală, spre a lua parte la masa dată de sărbătorită.

După amiază, la ora 2, a urmat desfășurarea programului serbării. D. inspector școlar N. P. Șerdinescu, în fața mulțimii adunate, a vorbit călduros despre trecutul de muncă al d-nei Alexandrina Leon, punând în lumină meritele acestei inimoase și distinse contribuitoare la luminarea poporului; apoi a prins pe pieptul venerabilei sărbătorite medalia «*Răsplata muncii pentru învățământ*», consfințind astfel meritele aceleia, care, vreme de 46 de ani, a stat neclintită la locul datoriei.

D. Mihail Georgescu, directorul școalei primare din localitate, printr'o cuvântare însuflețită, a înfățișat munca d-nei Leon, pe care a dat-o ca exemplu: în vreme când dascălii sătești, pierduți în sărăcia satelor, mizerabil plătiți și neprețuiți de nimeni, se istoveau până la stingere în munca lor neștiută, d-sa, ca o purtătoare de lumină sfântă, a făcut adevărat apostolat.

D-na Leon a mulțumit tuturor. I-a răspuns mulțimea, prin strigăte repetate: «Trăiască d-na Leon». Când această manifestare de simpatie s'a mai potolit, s'a auzit un glas. din mulțime: «Trăiască aceea care, vreme de 37 de ani, a dat lumină copiilor din satul nostru!»

Și bucuria aceasta a Bărcăneștilor a ținut până târziu.

E adevărat, răsplata muncii sărbătorite a cam întârziat; dar, în sfârșit, a venit din belșug și din adâncul inimilor recunoscătoare.

Despre sărbătoarea aceasta vorbesc satele de pe valea Ialomiței, ca despre un lucru cuvenit, dar ne mai văzut,

TH. M. BRAND

COMEMORAREA MARELUI B. P. HAȘDEU LA CÂMPINA

La 25 August viitor, împlinindu-se 20 de ani dela moartea marelui scriitor și istoric Bogdan Petriceicu Hașdeu, Ateneul popular din Câmpina, care îi poartă numele, va sărbători, în prima Duminecă dela data de mai sus, adică la 28 August a. c., această zi memorabilă.

Programul serbării va fi acesta:

La ora 10 dim., parastas la biserică, pentru pomenirea lui Hașdeu. (Răspunsurile vor fi date de corul Ateneului). La ora 11 jum. d. a., pelerinaj la castelul «Iulia Hașdeu». La ora 5 d. a., șezătoare culturală pentru comemorarea lui Hașdeu, precedată de conferința d-lui prof. Nicolae Iorga.

Ateneul popular «B. P. Hașdeu» din Câmpina face apel, pe această cale, la toți admiratorii lui Hașdeu, rugându-i să ia parte, în număr cât mai mare, la sărbătoarea aceasta, care-i una dintre cele mari ale culturii românești.

Adeziunile și eventualele propuneri vor fi trimise d-lui secretar al ateneului, A. Lecca, str. Carol 24, Câmpina.

Să studiem cu îngrijire istoria țării noastre; să căutăm să ne cunoaștem țara, cât mai bine; cu cu cât o vom cunoaște mai desăvârșit, cu atât o vom iubi mai mult și iubirea aceasta dă totul: ea dă credința și nădejdea și schimbă sacrificiile în bucurii, ea ne învață să fim statornici și cumpătați, ea naște unirea și pregătește forța.

V. COUSIN
(Filosof francez 1792-1867).

* * *

Nu e destul să fii o forță, — importantul e să fii o forță binefăcătoare. Și torentele sunt forțe, și trăsnetul...

AL. VLAHUȚĂ

CÂRCIUMA ŞI MESERIILE

«De când béau rachiu de pruună,
Nu mai port căciulă bună».

(Din popor)

Acum câţiva ani, femeile din Cairo (Egipt) au adresat conducătorilor oraşului o petiţie, prin care cereau interzicerea băuturilor spirtoase, de oarece bărbaţii lor «*îşi ruinau viaţa şi familia*».

Cât adevăr era cuprins în cererea acelor femei!

Şi nu numai în ţara lor depărtată se vede acest lucru. Pot să zic, că pretutindeni se văd familii mergând cu paşi repezi spre ruină din cauza *cârciumii*.

E un rău, pe care îl vedem cu toţii; suferim din cauza lui şi, totuşi, nu căutăm să'l tăiem din rădăcină. Dimpotrivă, îl lăsăm să dăinuiască an cu an, dându-i prilejul să poarte mereu, pe dinaintea ochilor noştri, întregul său convoi de nenorociri şi mizerii.

In toate straturile societăţii, această plagă îşi are întinse ramurile ei distrugătoare. In toate funcţiunile şi meseriile vom găsi închinători la acest nenorocit altar care-i *cârciuma*.

Aproape nicăieri nu se observă mai bine acest rău ca în familia meseriaşului.

O greşită credinţă îi îndeamnă pe mulţi dintre meseriaşi ca în fiecare zi, după lucru, să treacă o clipă pe la cârciumă «*să se mai răcorească*», sau «*să mai prindă puţină putere*». Şi clipa aceea, de multe ori, se schimbă în *ceas* sau în *noapte întreagă*. Deasemenea, la sfârşitul săptămânii, după ce îşi primeşte plata muncii sale, se îndreaptă cu prietenii, către acelaş altar înşelător, către *cârciumă*, să «*mai stea de vorbă*» lângă o *ţuică* sau *un pahar cu vin*.

In adevăr ţuica, îndată după ce o bei, parc'că te inviorează, dar această stare durează câteva clipe, şi apoi, în loc să-ţi dea ceea ce ai crezut: *vlagă*, după zile, săptămâni sau ani, îşi cere cu mai multă râvnă plata pe care n'ai vrea să i-o dai, însă numai e cu putinţă: *toată vlaga ta*, de ajungi din om neom.

Meseriaşul—vorbind de *meseriaş* mă gândesc la toţi acei cari lucrează cu braţele: cismarul, brutarul, tâmplarul, fierarul, croitorul, etc.—mergând la cârciumă numai pentru *o clipă*, îşi lungeşte şederea acolo până îşi sleeşte punga, dacă nu mai rămâne şi dator; îşi lasă, deci, tot rodul trudei lui dintr'o săptămână şi, în loc să se ducă cu bucurie şi mulţumire acasă, se duce *pe două cărări*. Inchipuiţi-vă, apoi, traiul sărmanei lui familii: nelinişte, bătăi, înjurături, suferinţe.... Care-i sfârşitul familiei unui astfel de nenorocit, se ştie.

Mulţi se mulţumesc să zică: «*Altceva să nu fac; dar, dacă beau, nu fac nimănui niciun rău*».

Altceva, dar oare acest *altceva* nu-i criminal, când cele mai multe rele, ce cad pe capul omului, vin dela blestemata de cârciumă?: lenea, sărăcia, prăpădirea casei, boalele beţivului şi ale copiilor lui, copiii slabi de minte şi uneori chiar nebunia, nu sunt din pricina beţiei?

Imi vine în minte o povestire pe care găsesc că poate fi de folos s'o spun şi aici:

Unui om i s'a dat să aleagă între trei rele:

să dea foc casei lui,
să-şi omoare nevasta,
să se apuce de beţie.

După multă gândire, şi-a zis omul nostru: «Să-mi dau foc casei, rămân pe drumuri; să-mi omor nevasta, e păcat şi merg şi la puşcărie; mai bine să mă apuc de beţie.

Zis şi făcut.

A doua zi a început să bea şi încă cum! Bea de svânta pământul — cum zice românul —. Azi aşa, mâine aşa, până într'o zi. După ce băuse peste fire, se întoarce acasă şi, nici una nici două, aşa din senin, începe să-şi bată nevasta. In orbirea beţiei, dă din toate puterile fără să mai ştie unde dă. Dă mereu; nimereşte odată rău şi nevastă-sa cade jos moartă. Desmeticindu-se puţin, beţivul îşi dă seama de ce-a făcut şi ca să nu prindă satul de veste că a ajuns ucigaş, atât a putut să-l taie capul: dete foc casei. Din beţia lui pe care n'a socotit-o aşa de rea, iată că a făcut toate cele trei rele.

Nimănui, însă, nu i se sune să facă o alegere între relele cari există în lume şi, totuşi, mulţi aleg *beţia* şi ajung să facă întocmai ca omul din povestea noastră.

In meserii, mai mult ca ori unde, omul trăeşte în încăperi nu tocmai bine aerisite, în mijlocul atâtor alţi inşi, purtători de felurite boale. Beţia slăbeşte trupul şi-l pregăteşte pentru primirea oricărei boale care-l întâmpină.

Un higienist, profesorul Haim, spune: «*Tuberculoza se ia din beţie; ea se ia la* **cârciumă**».

Nu mai vorbim despre *sifilis* care se ia de cele mai multe ori, când omul nu mai ştie ce face, fiind sub influenţa băuturii.

Câte crime nu se întâmplă între «*două vinuri*»! Şi câte alte rele nu suferă societatea din pricina *cârciumii!* Câţi şoferi nu-şi fac de cap, nenorocind atâtea familii şi suflete, când sunt prea buni prieteni ai cârciumii! Mecanicii de tren au în mânile lor vieţile atâtor oameni; ce se întâmplă când, în loc să conducă maşina cum trebue, ei pun mâna cu drag pe paharul de rachiu?

De câte ori nu ne-au atras luarea aminte oameni gârboviţi înainte de vreme, îmbrăcaţi sărăcăcios, într'o stare de plâns, cerşind mila trecătorilor. «*Bun meseriaş, pe vremuri; dar* **beţia** *l-a adus în starea aceasta!*» Sau: «*L-au dat afară din slujbă, că luase darul beţiei*», îţi spune cineva. Intr'adevăr, mai poţi avea încredere în munca lui, când ştii bine, că alături are sticla cu ţuică, sau peste drum îi surâde prietena lui, *cârciuma?* Poţi să-i mai încredinţezi o stofă, o gheată, o mobilă, sau altceva? Iată-l dar pe drumuri, nenorocindu-se pe sine şi familia sa. El, sdrenţuros, adeverind prin înfăţişarea lui zicala: «*De când beau rachiu de pruună, nu mai port căciulă bună*»; iar copii lui, cerşind pe la uşile altora, dacă nu şi mai rău, purtând în sângele lor toată drojdia stricăciunilor şi bolilor provenite din beţia tatălui.

Un doctor a constatat că din 57 copii de oameni cari iubeau prea mult cârciuma, luaţi la întâmplare, numai 10 erau normali; ceilalţi erau idioţi, epileptici şi nebuni,

Şi starea aceasta nenorocită, care-şi cere din plin tributul, dăinuieşte încă, în pătura mare a meseriaşilor dela noi. Cazurile sunt dese şi destul de cunoscute. Nu vor înceta decât atunci, când vor fi desfiinţate *cârciumile* şi când *vor fi oprite definitiv* băuturile spirtoase.

Mulţi vor zice: „*Atunci se vor sfârşi relele astea, când orice om va fi conştient de ce le face.*“ Lungă vreme! Cel care bea îţi va aduce destule argumente, pentru apărarea patimei lui: „*Vreau să-mi înec necazul pe care mi'l fac greutăţile vieţii, şi de aceea beau;*“ „*Vreau să uit cutare nenorocire*“; „*Mă persecută stăpânul;*“ şi câte altele.

Să vorbim despre îndreptarea acestui rău, prin lăsarea lucrurilor în voia soartei, când la noi, numai în anul 1924, au eşit din fabrici 5.485.259.570 litri (chiluri) de *alcool cu tăria de 95 grade*, ceea ce a însemnat cam 310 litri de cap de locuitor? Sau când, în acelaş an, cantitatea de vin produsă în ţara noastră a fost de 2.803.506.190 litri (chiluri) ceea ce face 170 de litri, de cap de locuitor, pe an? Sau când, în acelaş an, s'au făcut 823.891.960 litri de ţuică şi tescovină, ceea ce face 50 litri de fiecare locuitor, iar bere s'a fabricat în cantitate de 735.333.190 litri, ceea ce face 40 litri de fiecare locuitor?

Cu cât se bea mai mult cu atât numărul nenorocirilor creşte.

In Franţa în 1865 s'au consumat 873.00.7000 litri de spirt; în azile s'au primit 14.983 nebuni. In 1892 s'au consumat 1.735.367.000 litri de spirt, şi numărul nebunilor a crescut la 58.753.

In zadar toată străduinţa acelora cari încearcă să pună stavilă beţiei, dacă Statul nu caută să taie răul din rădăcină.

In America, proprietarii fabricilor dădeau un spor la leafă tuturor lucrătorilor cari nu beau, şi tot n'au ajuns la un rezultat satisfăcător, până ce n'a venit legea de oprire a alcoolului; şi îndată s'au cunoscut roadele acestei bune măsuri: micşorarea numărului crimelor, boalelor, morţilor, etc.

Acelaş lucru e văzut în toate ţările, cari au votat asemenea legi.

Când oare vom avea şi noi o asemenea lege binefăcătoare, care, cu toate că n'ar mai umplea bugetul Statului cu mii şi mii de milioane, ar putea însemna însă mult în cântarul sănătăţii neamului nostru?

Până atunci, nu putem să zicem decât atât: *Fereşte-ne Doamne de mai rău!*

EM. C. PASCULESCU-ORLEA

N. B. Datele amintite sunt luate din lucrările: *Alcoolismul* de dr. Nicolau şi *Beţia* de dr. Gheorghiu.

Invăţătorii şi ceilalţi cărturari ai satelor vor lucra cu folos pentru ridicarea culturală a poporului, de vor lua bunul obicei să citească, ori să pună pe alţi se citească, totdeauna, la şezători şi serbări, articole din această gazetă. Vor împlini, astfel, programele şezătorilor şi ale serbărilor, în chip bine chibzuit.

O COLONIE DE OLTENI

PE COASTA DE ARGINT

Pe drumul care duce dela Cavarna spre Surtuchioi, în mijlocul câmpului, există un sat mic de colonişti, al unor împroprietăriţi — acum trei ani — în această regiune, unde n'a plouat de multă vreme şi unde nu-i nici măcar o gură de puţ.

Sunt acolo demobilizaţi ai războiului Intregirii, vreo 30 de familii româneşti, de ţărani, venite din comunele judeţului Olt, şi stăpâneşte fiecare din ele câte zece hectare de pământ.

Mai mare dragul să priveşti pe ţărăncile Oltului şi frumosul port naţional, în acele locuri singuratice, nu departe de cari se întind măreţia mării, spre Surtuchioi, şi superbele privelişti dela capul Caliacra.

Când am revăzut, acum vreo trei săptămâni, după 14 ani, Coasta de argint, nu mă gândeam ca, în părţile acelea, să întâlnesc ţărani din regiunea Olteniei; şi mai puţin încă puteam gândi, că acei colonişti duc lipsurile, pe cari le rabdă de peste trei ani.

Intr'adevăr, opera colonizării, despre care am adus vorba şi în numărul trecut al *Culturii poporului*, trebue făcută cu socoteală, cu multă chibzuială şi mai ales cu luarea în seamă a viitorului. Dacă e vorba de întărirea etnică a graniţelor noastre, apoi această întărire cată să lege deabinelea pe colonişti de pământul lor, pentru totdeauna.

In satul Sf. Niculae al coloniştilor din Olt, aşezaţi azi pe Coasta de argint, populaţia e în mare nevoie. Ea duce lipsă de apă pentru agricultură şi mai duce lipsă de inventar agricol. Apa sunt nevoiţi coloniştii s'o care dintr'o comună vecină, ca să-şi poată mulţumi trebuinţele zilnice ale traiului. S'ar fi putut săpa acolo adânc pământul, până când ar fi fost descoperită o vână de apă, şi oamenii ar fi avut — ar fi cu putinţă să aibe — astfel, o gură de fântână, fără cheltueli prea mari.

Le scriu toate acestea, pentru înţelegerea nevoilor lor de către cei în căderea şi puterea cărora stă să le facă mai bună viaţa, nu numai în interesul unui sat mic răsleţit la marginea cadrilaterului, dar şi în folosul ţării, şi aceasta în primul rând.

Colonizările trebue să urmărească statornicirea plugarilor harnici, de sânge românesc, acolo unde neamul nostru are interes să pătrundă, nu numai în întindere, dar mai ales în adâncime. Cu olteni, cu moldoveni, ori aromâni, cu elemente româneşti din ori ce locuri, ori cum ar fi făcute, colonizările trebue să nu dea împroprietăriţilor impresia, că s'a făcut cu ei o faptă de mântuială.

In acelaş timp, n'ar fi rău, poate, ca, în vederea naţionalizării satelor din Dobrogea nouă, să se întemeieze cât mai multe centre româneşti, rurale, mai ales că locuri întinse, bune de muncit, sunt nenumărate, nu numai în Deliorman, dar şi în împrejurimile Coastei de argint.

Să nu se uite, că Dobrogea nouă şi Deliormanul au fost grânarul Bulgariei, până mai ieri. Cu atât mai mult ar putea să fie grânarul României mari, dacă îngrijitorii de interesele ţării ar căuta să pună în valoare aceste regiuni, atât de bogate şi atât de frumoase.

Tragem nădejde, că vom fi auziţi şi, mai cu seamă, înţeleşi.

LEONTIN ILIESCU.

Orice doctrină se înalţă prin cei ce o reprezintă, dacă o reprezintă bine. Nu câştigă nimeni nimic, cu naţionalismul care strigă la răspântii; dacă vrei să faci operă naţională adevărată, munceşte acasă şi creiază lucruri pe cari poate nu le va şti nimeni de unde vin.

N. IORGA
(La congresul «Ligii culturale» în 1927, la T. Mureş)

Muncă-Gospodărie

CONVORBIRI ECONOMICE

DEBUŞEURILE COMERCIALE

Ce sunt. — Cum sunt câştigate. — Cum pot fi pierdute. — Ce înseamnă pentru o ţară, economiceşte, pierderea principalelor ei debuşeuri

Nu e ţară în lume — fie ea cât de mare, cât de felurit bogată, cât de bine organizată economiceş e —, care să poată trăi închisă în graniţele ei. N'au putut şi nu pot trăi astfel Rusia, China şi Statele-unite ale Americii de Nord, cu toată întinderea pământurilor lor, cu toată mărimea populaţiilor pe care le şi cu toate că Statele-unite, pe lângă întindere şi populaţie, au şi o minunată organizaţie economică şi nespus belşug de bani.

Orice ţară, mică sau mare, are nevoie să se găsească în legătură cu celelalte ţări, cu unele în legătură mai strânsă, cu altele în legătură mai slabă, nu numai spre a se împărtăşi din bine facerile nenumărate ale civilizaţiei —, care este un bun obştesc al întregii lumii, sporit mereu prin inteligenţa şi prin munca tuturor popoarelor, — dar, în primul rând, spre a putea schimba cu ele produsele ei, roadele muncii ei, primind în schimb produsele lor, de cari are strictă nevoie.

Schimbul de produse e una dintre pietrele temeliei, pe care se găseşte aşezată viaţa popoarelor, din primele vremuri ale primelor începuturi de civilizaţie. Indată ce omul a eşit din caverne şi a înţeles foloasele pe cari 'i le poate aduce spiritul lui de sociabilitate şi solidarizarea cu semenii lui, a luat fiinţă schimbul de produse, de mărfuri, şi a evoluat de la troc până la plata în bani, (în monetă pipăită, ori prin cek, ori prin ordin de plată telegrafic).

Inlesnirea din ce în ce mai mare — din veac în veac, din an din an — a mijloacelor de producţie, a mijloacelor de transport şi a celor de plată, a făcut ca producţia să crească, pe toate tărâmurile de muncă, până a ajuns la ceea ce e astăzi: nespus de felurită şi bogată; iar schimburile de mărfuri, ca urmare, se găsesc ajunse la ceea ce se numeşte astăzi, după cuprinsul locului în care e făcut: *comerţ local, comerţ intern, comerţ exterior.*

Comerţul exterior — schimbul de mărfuri cu ţările străine —e, aşa dar, de o însemnătate de căpetenie pentru viaţa economică a unei ţări. El e făcut cu celelalte ţări, în măsura în care fiecare dintre ele dă, în schimbul produselor, în al *mărfurilor primite*, potrivit cu trebuinţele lor, mărfurile de care ţara are mai multă nevoie, potrivit cu preferinţele pe cari 'i le impun calitatea şi costul produselor oferite. Preţul produselor date şi primite e socotit şi plătit în bani. Iar mersul acestui comerţ e cumpănit în *balanţa comercială a ţării;* în felul acesta se vede cât *exportă* şi cât *importă* o ţară.

Vremurile au făcut popoarele să înţeleagă, că puterea fiecăruia dintre ele e în măsura vredniciei de a munci şi de a produce; că numai prin muncă un popor se poate ridica şi economiceşte şi culturaliceşte şi ca rânduială socială, spre culmile cele mai înalte ale civilizaţiei,

Un popor, deci, se socoteşte el însu-şi şi'l socotesc şi celelalte, cu atât mai vrednic şi mai demn de stima lumii, cu cât produce şi exportă mai mult.

O mare piaţă comercială străină, căreia i se trimit anumite produse ale unei ţări, spre desfacere acolo, între cumpărători obicinuiţi, se numeşte *debuşeu*, şi e deosebită de altele, prin specificare, după numele produsului trimis, căutat şi regulat preferit în partea locului, faţă de alte produse de calitate inferioară sau mai scumpe; astfel sunt *debuşeuri ale grâului, debuşeuri ale petrolului, debuşeuri ale lemnului*, ş. a. m. d.

Noi avem, de pildă, *principalele debuşeuri ale grâului, în ţările occidentale; un principal debuşeu al lemnului, în Turcia; un principal debuşeu al făinurilor în Egipt, etc.*

Dar nu e uşor unei ţări să exporte pe orice piaţă străină.

Un debuşeu comercial, o piaţă străină convenabilă, avantajoasă, se cucereşte, prin calitatea sau prin eftinătatea produselor exportate, creiându-se acolo dispoziţia cumpărătorilor de a preferi permanent anumite produse şi nu altele. Produsele cari rezistă concurenţei şi se fac preferabile prin superioritatea calităţii, cuceresc, încetul cu încetul, primul loc pe o piaţă; produsele eftine nu se impun pieţei, de cât sau în chip desavantagios pentru ţara exportatoare, sau prin mijloace prea puţin cinstite, cum sunt cele susţinute prin *dumping**).

Increderea şi dispoziţia de preferinţă a unei pieţe se câştigă greu, dar se pierde foarte uşor. In ce priveşte comerţul, rămân hotărătoare: calitatea şi preţul mărfii, bună credinţa vânzătorului şi punerea în vânzare a mărfurilor la vremea cuvenită, fără întârzieri.

De aceea, e greu să fie câştigat un debuşeu, şi e şi mai greu să fie păstrat. Concurenţa cată totdauna să înlăture pe vânzătorul slab şi neprevăzător.

Intre ţările producătoare de mărfuri pentru export e o întrecere dârză în căutarea, în cucerirea şi în păstrarea debuşeurilor cucerite; e luptă fără îngăduinţă.

Pierderea unui debuşeu numai, nu a mai multora, e considerată, pentru economia unei ţări, ca o pagubă foarte mare, primejduitoare de interese mari.

Să nu uităm că grânele noastre au pierdut din calitatea lor, după războiu, prin prea marele amestec al sămânţelor, şi că grâne străine, mai îngrijit cultivate, mai bine alese în ce priveşte sămânţa, mai frumoase, cu greutatea hectolitrică mai statornică, tind să ne ia locul pe pieţele străine, pe cari am avut până la războiu loc de frunte. Trebuie, negreşit, să ajungem la *standardizarea cerealelor.* **)

I. Ş.-C.

*) Intr'un alt număr, voiu avea prilejul să vorbesc şi despre ceea ce este *dumpingul*.

**) Intr'un număr imediat următor acestuia, voiu arăta ce înseamnă şi cum poate fi realizată standardizarea produselor agricole.

Spre agricultură raţională

Din activitatea laudabilă a Camerei de agricultură din Dolj

Continuând realizările practice, pe tărâmul muncii de organizare şi efectivă îndrumare agricolă, Camera de agricultură a judeţului Dolj — e locul să amintim, că Doljul e grânarul Olteniei — a pus la cale un nou şir de înţghebări laudabile.

După propunerea d-lui medic veterinar St. Bosie, a organizat, în com. Bârca, o expoziţie de animale de prăsilă.

Expoziţia se va deschide în ziua de 19 Iunie. Pot să ia parte la ea şi locuitorii din comunele vecine.

S'a fixat suma de 30 mii lei, pentru premierea celor mai frumoase şi mai bine îngrijite animale.

In acelaş scop, Sindicatul agricol din Dolj, prin bunăvoinţa preşedintelui său, d. Sescioreanu, a dat încă 10 mii lei.

Cu organizarea au fost însărcinaţi d-nii Şt. Bosie, medic veterinar şi G. Popescu.

In aceiaşi zi va fi şi un concurs de semănături, tot cu premii, între cultivatorii ţărani.

Terenurile cele mai bine lucrate, fie de grâu, fie de porumb, vor fi premiate.

Se va lua ca bază de apreciere, pe lângă felul cum se prezintă semănăturile, şi lipsa sau abundenţa de plante parazitare, în lanuri, şi în special pălămida şi secara, cari depreciază azi în foarte mare măsură grânele noastre.

Suma destinată celor distinşi, este de 10 mii lei.

La 28 August, o altă expoziţie, va fi organizată la Băileşti; iar în primele zile din Octombrie, la Sergarcea.

In August se vor amenaja şcoala de agricultură şi depozitul de tauri, dela Gărnicioara.

O sumă de 50 de mii de lei va fi împărţită peste câteva zile, sub formă de premii, celor mai harnici dintre săteni. E sumă frumoasă.

Imboldul acesta moral şi material este vrednic de luat în seamă.

In sala paşilor pierduţi dela Palatul justiţiei, în Craiova — acolo unde zilnic se perindează sute de ţărani din cuprinsul întregii Oltenii — sunt puse, în vederea tuturor, tablouri mari, cari înfăţişează diferite culturi şi unelte de agricultură. Din cercetarea lor se desprind rezultatele ce se pot obţine printr'o muncă raţională şi susţinută. De pildă, ţăranii, cari le privesc, pot să vadă că, în ţară la noi, producţia la hectar este de 3 ori mai mică decât în Germania, în Danemarca şi în America. Se miră ei de frumuseţea şi înălţimea paiului şi a spicului şi se mai miră de numărul bănicioarelor, cari sunt de trei ori mai multe în ţările unde se face agricultură raţională, decât la noi; dar sunt nevoiţi să se şi întrebe: «Cum se poate face aşa ceva?» Şi sugestiile bune se înmulţesc. Sunt îndemnuri lăudabile.

FIARA

Cuvânt:
«In noaptea aceasta, mai înainte de a cântă cocoşul a doua oară,
«Tu, de trei, ori, te vei lepăda de mine!»

Matei 26, 34.

In odaie era cald. Samovarul clocotea pe masă şi alături de el, paharele curate aşteptau să fie umplute cu băutura fierbinte. Doamna şedea pe un scaun lângă masă şi cosea, pe când domnul scria adrese pe nişte pachete de bani.

Pereţii erau plini de icoane şi o candelă ardea sub icoana Sfântului Dimitrie, patronul casei.

Era în pravoslavnica Rusie, în anul 1918.

— De ce n'o fi venit văduva lui Alexei, să-şi ia cele rânduite pentru iarnă?.

— Straiele îi stau pregătite, bucatele în hambar şi lemnele în magazie, îi răspunse doamna.

— Să nu fie bolnavă!.., continuă ea îngrijată, după o o mică pauză.

— Du-te mâine dimineaţă, să vezi ce i s-a întâmplat.

Două căruţe să-i ducă lemnele şi bucatele. Eu voi veni cu doctorul şi cu paralele.

Doamna lăsă lucrul şi începu să pregătească ceaiul, pe când domnul îşi continua munca.

Un zgomot îi făcu să privească atenţi spre geam. Paşi grăbiţi se auziră prin curte.

El se duse şi privi prin geam, apoi spuse:

— Sunt nişte oameni, cari vin spre casă. Poate nişte drumeţi. Mă duc să văd ce nevoe îi aduce.

— Du-te! Eu vă aştept cu ceaiul, răspunse ea.

Domnul ieşi, dar un ţipăt sfâşietor răsună în noapte şi numai decât, intră în odaie soţul ei, legănându-se pe picioare ca un om beat. Pe faţa lui curgea sânge, dintr'o rană deschisă pe frunte, între ochi. Se sprijini de perete; apoi căzu pe scânduri murmurând:

— Oamenii Republicii!...

Soţia lui, speriată, rămase mută mai întâi, dar îşi reveni repede şi, dând un ţipăt, se repezi spre el; mai înainte însă de a'l ajunge, uşa se dădu de perete, izbită cu putere, şi înăuntru năvăliră patru oameni, cu căciulile înfundate adânc pe ochi.

Doi dintre cei intraţi se năpustiră spre ea; o trântiră jos şi, cât ai număra până la zece, o gâtuiră. Al treilea se plecă asupra mortului şi-i mai dădu o lovitură de cuţit. Al patrulea, aruncându-şi căciula pe ceafă, se repezi la masă şi, cu o lăcomie de fiară, îşi strecură pachetele cu bani în buzunarele pantalonilor; apoi căută pieziş spre tovarăşii lui. Incredinţat că nu l-au văzut furând banii, începu a cotrobăi prin cutiile biroului, aruncând hârtiile fără valoare pentru el, pe jos. In curând şi ceilalţi tovarăşi se apucară de lucru şi, într'o clipă, casa fu răvăşită şi toate cutiile sparte. Ce li s'a părut că le-ar putea fi de folos, intra în buzunare; ce nu le trebuia, aruncau pe jos şi sfârâmau.

Pe când jefuiau, auzind un zgomot dinspre uşe, tovarăşul cu căciula pe ceafă se uită mirat. In pragul uşei, un bătrân privea la tâlhari!.

Cei trei tâlhari se opriră din lucru şi se întoarseră furioşi spre nepoftit.

Bătrânul, privind lung spre cel dintâi, scoase un ţipăt uşor; apoi rosti încremenit:

— Feodor!?... Fiul meu!...

Cel care furase banii, uluit de arătarea bătrânului, rosti înfiorat:

— Tată!...

O clipă se priviră; apoi bătrânul, uitându-se spre cei doi morţi, grăi, înspăimântat:

— Fiul meu, ucigaş?!...

După ce se reculese din spaima lui, continuă grav:

— Te-a orbit şi pe tine mânia oamenilor noi!...

Cel pe care l-ai omorât era tatăl tău!... Tatăl nostru, al celor nevoiaşi!... Casa, pe care o jefuieşti, e casa ta părintească!...

Omul ăsta ţi-a îndreptat paşii spre învăţătură!... El mi-a oprit mânia pe care mi-o pricinuise şi împotriva ta, prin viaţa neorânduită cu care te deprinseseşi!... El mi-a pus cuvântul blând în gură, în locul blestemului ce veneam să rostesc pe capul tău! Şi, acum, tu i-ai ridicat viaţa, ai ridicat viaţa omului care te-a făcut să fii până acuma, om... Femeea pe care ai ucis-o era mama ta!... Mama celor mulţi şi nevoiaşi!... Te vor blestema sărmanii... Vei muri ca un câine!... Ieşi şi ascunde-te în întunerec...

Şi bătrânul îi arătă uşa. Dar se opri şi, dând drumul mâniei ce-i stăpânea sufletul, răcni:

— Nu!.. Nu vei plecà!... Vei muri de mâna mea!.. De acuma sunt un străin pentru tine şi voi pedepsi făr'-de-legea ta, fiară turbată!...

Zicând acestea, bătrânul înaintă măreţ şi ameninţător către fiul lui.

Dar un râs sălbatic... râsul omului zăpăcit de băutură, îi opri pasul...

In faţa lui, şedea fiul, cu ochii ieşiţi din orbite, cu spume la gură, sălbatec şi ameninţător.

Opreşte-ţi pasul nebunule, tună fiul. Nu ai nici un drept asupra vieţii pe care mi-ai dat-o!... Fac ce-mi place, şi nu dau seamă de faptele mele de cât Republicii!... Legea ci ne-a dat deslegare să ucidem... să jefuim.. numai, cel omorît şi jefuit să fie dintre cei mari şi bogaţi, — duşmani ai Regublicii şi ai poporului!...

Unul dintre tovarăşi îl ameţă:

— Acel care omoară, nu trebue să aibă martori!... El îţi este părinte, dar mâine te va da de gol!... In numele Republicii, pe care am slujit-o omorînd pe aceşti burghezi, loveşte şi în tatăl tău!... In numele tovarăşilor, omoară!!... Trăiască Republica!... Trăiască Tovarăşii!...

Ceilalţi doi prinseră a răcni:

— Trăiască Republica!... Trăiască Tovarăşii!!...

Cu mintea zăpăcită de urletele lor, Feodor se repezi asupra tatălui său şi lovi cu sete... Pumnul greu dobori pe bătrân, care se prăbuşi gemând. Cei trei se năpustiră asupra bătrânului şi începură a'l lovi cu picioarele peste faţă, peste coaste, pe tot trupul!... Bătrânul abia mai gemea!...

Dumineca a VII-a după Paşti

(A SFINŢILOR PĂRINŢI)

(*Ioan XVII*, 1—13)

Mai era puţin până la «*plinirea vremii*», adică până la vinderea, răstignirea, moartea şi învierea Mântuitorului nostru Iisus Christos,—*plinire* a scripturilor, aducătoare de mântuire sufletească pentru întreaga omenire.

Iisus nu putea părăsi, însă, pe cei 12 apostoli, cari, numai sub îndemnul curat al sufletelor lor, îl urmaseră pretutindeni, fără să le spună câteva cuvinte de îndrumare şi fără să le arate menirea lor mai departe, în lumea aceasta, de unde El trebuia să plece în curând, cu voia Tatălui ceresc, pe care o îndeplinise în toată vremea şederii sale pe pământ.

«*In lume necaz veţi avea; însă îndrăzniţi. Eu am biruit lumea*». Acestea au fost cele din urmă cuvinte ale Mântuitorului spuse apostolilor.

Îndrăzniţi!... Porniţi pretutindeni şi înfruntaţi îndărătnicia şi piedicile păgâneşti, cursele de tot felul şi războinele duşmanilor mântuirii; suferiţi cu trupul pentru mântuirea voastră sufletească şi a celor ce vor veni după voi...

Şi apoi, ca toate acestea să fie depline şi biruinţa luminii împotriva întunericului, sigură, Mântuitorul rugă, din tot sufletul, pe Tatăl ceresc pentru sfinţii apostoli, ca ochiul Lui veghetor să stăruie asupra lor, iar puterea Lui s'o verse, din belşug, asupra lor.

Iată rugăciunea lui Iisus, pe care o găsim în sf. Evanghelie dela Ioan:

In vremea aceea, ridicând ochii săi la cer, a zis:

«*Părinte, a venit ceasul: «proslăveşte pre Fiul Tău, ca şi «Fiul Tău să Te proslăvească «pre Tine; precum ai dat Lui «stăpânire a tot trupul, ca tot «ce ai dat Lui, să le dea lor «viaţă veşnică*».

A venit ceasul, când trebue să iau crucea păcatelor lumii în spate şi să urc coasta prăpăstioasă a muntelui Golgotha, locul ispăşirii şi al ruşinei, sfinţit însă prin jertfa mea.

Proslăveşte pe Fiul Tău... Invredniceşte-L să ducă la sfârşit greaua lui sarcină: *mântuirea lumii*, făcând-o vrednică pe aceasta de viaţa veşnică, pentru ca apoi, smerită, să se îndrepte către Tine şi cu cugetul curat, împreună cu Fiul Tău, *să Te proslăvească pe Tine*, asigurând astfel pentru lumea credincioşilor *viaţa veşnică...*

«*Şi aceasta este viaţa veş-«nică: să Te cunoască pre Tine «unul adevăratul Dumnezeu, «şi pre carele ai trimis, pre «Iisus Hristos*».

Să cunoşti şi să iubeşti pe Dumnezeu, să asculţi de poruncile Lui, să uneşti credinţa ta cu faptele bune, iată calea care duce la *viaţa veşnică*. Şi îndemnul desăvârşit a fost dat de către Iisus Cristos, trimisul Tatălui ceresc.

Când oare vom înţelege iubirea cea mare, pe care a arătat-o Dumnezeu faţă de această lume păcătoasă, cunoscând, că pe însuşi Fiul Său l-a trimis pe pământ, să răscumpere prin moartea sa, păcatele tuturor?

Când oare vom crede toate acestea, cunoscând că acestea sunt adevărul credinţei noastre, prin care ne putem mântui, făcându-ne vrednici de *viaţa veşnică?*.

«*Eu te-am proslăvit pre Tine «pre pământ; lucrul am să-«vârşit, care ai dat mie să-l «fac. Şi acum mă proslăveşte «Tu, Părinte, la Tine însuţi, «cu slava care am avut la «Tine, mai 'nainte până a fi «lumea. Arătat-am numele «Tău oamenilor, pe cari i-ai «dat mie din lume; ai Tăi «erau, şi mie i-ai dat pre ei; «şi cuvântul Tău au păzit*».

In tot timpul vieţii pământeşti n'am făcut alta decât să slăvesc numele Tău şi să aduc împlinirea voii Tale. Am sădit numele Tău în inimile oamenilor pe cari mi i ai dat mie — *ucenicii mei* — deşi mai înainte ai Tăi erau.

Adunaţi în jurul meu, s'au adăpat la isvorul învăţăturilor mele şi *cuvântul Tău au păzit...*

«*Acum au cunoscut că toate «câte ai dat mie, le-am dat «lor şi ei au primit; şi au «cunoscut, cu adevărat, că dela «Tine au eşit, şi au crezut «că Tu m'ai trimis. Eu pentru «aceştia mă rog; nu pentru «lume mă rog, ci pentru a-«ceştia, cari ai dat mie, că «ai Tăi sunt...*

Toate câte le văzuseră şi auziseră, îi convinseseră pe ucenici de divinitatea lui Iisus, şi de scopul venirii lui pe pământ, şi ei, singuri, aveau credinţa nestrămutată în *puterea de sus* a Mântuitorului. Cunoscând această credinţă a apostolilor îl îndeamnă pe Iisus să spună lui Petru: «*Tu eşti Petru şi pe această piatră voiu zidi biserica mea*»....

Aceşti ucenici erau sortiţi să ridice vălul păgânismului de pe sufletul omenirii, şi deaceea zice Iisus: «*Pentru aceştia mă rog*»... *Aceştia* aveau mai multă nevoe, în clipele acelea, de rugăciunea lui Iisus către Tatăl Ceresc.

Nu pentru lume.... Lumea era plină de păcate, ca şi astăzi de altfel, şi se putea mântui la înţelegerea desăvârşită a cuvântului, pe care avea să-l predice ucenicii lui. Şi lumea de azi se poate mântui de păcatele în care zace, ascultând glasul evangheliei şi sfatul *ucenicilor săi* de azi — *preoţii*. Pentru lume, aceştia s'au rugat în toate timpurile; se cade dar şi noi azi să ne încredinţăm sufletele unora ca aceştia.

Erau aceştia ucenicii lui Iisus, dar mai înainte de toate ai lui Dumnezeu erau.

Şi s'a rugat Iisus mai departe:

«*Şi ale mele toate, ale Tale «sunt; şi ale Tale, ale mele; şi «m'au proslăvit între dânşii. «Şi nu mai sunt în lume, «iar aceştia în lume sunt, şi «eu la Tine viu; Părinte «Sfinte, păzeşte-i pre dânşii «întru numele Tău, pre cari «i-ai dat mie, ca să fie una, «precum şi noi. Când eram «cu ei în lume, cu îi păzeam «pre ei, întru numele Tău; «pe cari i-ai dat mie, i-am «păzit şi nimeni dintre dânşii «n'a pierit, fără numai fiul «pierzării (Iuda), ca să se «plinească scriptura. Iar acum «la Tine viu, şi acestea grăiesc «în lume, ca să aibă bucuria «mea deplin întru ei*».

Grija, pe care a avut-o Iisus de ucenicii lui, l-a îndemnat să-i încredinţeze, în ultimele-i clipe pământeşti, lui Dumnezeu, ca, prin ajutorul Lui, să poată păzi credinţa pe care o primiseră, adică: *Dumnezeu este Dumnezeu adevărat, iar Iisus Cristos, Fiul Său, unul născut...* ca astfel ei şi toţi cei ce vor asculta şi împărtăşi credinţa aceasta, să aibe *viaţă veşnică*.

Tu, creştine, împărtăşeşti această credinţă ca, astfel, să fii vrednic ca şi pentru tine să se roage Iisus zicând: «*Părinte Sfinte, păzeşte-l pre el întru numele Tău*»? Sau urechile sufletului tău rămân surde, şi tu intrat eşti astfel în turma fără de păstor a păcătoşilor, pentru cari Iisus, întotdeauna, va zice: «*Nu pentru aceştia mă rog*»?

Nu doriţi oare voi, creştini, să aveţi stâlp trainic, în toată viaţa voastră, pe Iisus, care a pătimit şi înviat pentru voi? Căutaţi atunci să fiţi vrednici de El.

EM. C. PASCULESCU-ORLEA

FACEŢI ABONAMENTE

LA

„CULTURA POPORULUI“

SOCIETATEA PROFESORILOR de pedagogie din învăţământul normal şi seminarial

Profesorii de pedagogie din învăţământul normal şi seminarial din România, voind să întreprindă cu puteri unite şi sistematic, cercetări pedagogice în ţara noastră, şi să se alăture învăţătorilor şi preoţilor, în munca lor pentru ridicarea poporului, au hotărît să se organizeze într'o societate. In urma congresului, ţinut la 15 şi 16 Maiu în Bucureşti, societatea a luat fiinţă.

Dăm, aci, câteva amănunte din statutul societăţii:

Art. 3. — Mijloacele, prin care societatea îşi propune să realizeze scopul său, sunt:

a) Elaborarea unui plan de ansamblu, care să determine contribuţia obligatorie a fiecărui membru la adunarea şi selecţionarea materialului documentar, pentru cercetările de pedagogie;

b) Legarea societăţii cu «Institutul pedagogic român» şi cu societăţile sau institutele pedagogice străine;

c) Călătoriile de studii în ţară şi în străinătate;

d) Instruirea învăţătorilor fruntaşi, ca să devină colaboratorii profesorilor de pedagogie;

e) Organizarea de şezători şi conferinţe pedagogice, la şcoalele normale şi la seminarii, cu membrii corpului didactic primar din localităţile unde se află şcoalele şi cu delegaţii cercurilor culturale din judeţele respective;

f) Organizarea de vizite, cu normaliştii şi seminariştii, la şcoalele primare şi la instituţiile culturale din judeţele respective;

g) Organizarea de excursiuni culturale în ţară, cu elevii şi cu învăţătorii judeţelor respective;

h) Organizarea de excursii ştiinţifice în străinătate;

i) Colaborarea profesorilor de pedagogie, cu organele de control ale învăţământului primar, în judeţele respective;

j) Corespondenţa profesorilor de pedagogie cu absolvenţii şcoalei.

l) Intervenţia profesorilor de pedagogie şi chiar a societăţii lor la autoritatea şcolară, pentru apărarea dreptăţii şi legalităţii în viaţa şcoalei primare;

Art. 4. — Membrii societăţii sunt:

a) *Membrii activi:* profesorii şi profesoarele de pedagogie, cari vor cere înscrierea;

b) *Membrii corespondenţi:* profesorii şi profesoarele, sau alte persoane din străinătate, cari vor putea aduce servicii societăţii şi cari vor fi propuşi de comitet;

c) *Membrii onorifici:* profesorii universitari de pedagogie, profesorii de pedagogie ieşiţi la pensie şi orice persoană care se distinge în munca pentru progresul pedagogiei în ţara noastră, sau pentru educaţia poporului.

Art. 5. — Fondurile societăţii constă din;

a) Taxa de înscriere de 100 lei, plătită odată pentru totdeauna,

b) Cotizaţia de 20 lei lunar,

c) Venitul serbărilor şi al conferinţelor ţinute în acest scop,

d) Donaţii şi legate, după ce societatea va deveni persoană morală.

Adeziunile se primesc la sediul societăţii în Bucureşti.

Inţelept nu e cel ce ştie multe, ci acela care ştie cele de folos.

ESKYL

[Poet grec, 528—456 a. ch.]

DISCUŢII ASUPRA ARTELOR FRUMOASE

CULOAREA

Am deschis rubrica acestor discuţiuni, într'o foaie cu scop strict cultural, fără pretenţia de a le imprima cu caracterul unor cine ştie cât de savante consideraţiuni, ci numai cu gândul sincer mărturisit că, în atmosfera de rătăcire în care se manifestă astăzi artele noastre plastice, să putem înţelege opera de artă, aşa cum se cuvine să fie înţeleasă, să recunoască toată lumea ceeace este artă adevărată şi, prin deducţie, să nesocotească ceea ce se vede a fi contrafacere sau aberaţie cu pretenţii de artă. Noi credem, că toată lumea are obligaţia de a cunoaşte şi recunoaşte arta adevărată, nu numai o anumită categorie cetăţenească privilegiată, pentru cuvântul foarte simplu că frumosul trebue să pătrundă tot sufletul, să formeze gustul, să acapareze admiraţia, şi pentru că fiecare din noi, orăşan sau târgoveţ, intelectual orăşenesc sau sătesc, dacă are ambiţia, sau chiar numai simpla dorinţă de a avea în casa lui o pânză sau o sculptură, trebue s'o ştie alege, să nu-şi atârne pe pereţi cine ştie ce lucrare mediocră ori, şi mai rău, vre-o divagaţie picturală. Este vremea să înceapă şi la noi o nouă trezire la realitate, în ce priveşte pictura şi sculptura, masacrate de toţi nepoftiţii şi văduviţii de talent, pentruca în casa intelectualului sătesc, oricine ar fi el, preot, învăţător, agricultor cărturar, să nu mai fie îngăduite pe păreţi toate grozavele dibueli ale nechemaţilor, cari mai de grabă ar trebui să caute să se cultive, până ce gustul publicului, astfel format, să fie în stare să se călăuzească singur.

După aceste câteva lămuriri, pe cari le-am crezut bine venite în vremea rătăcirii de astăzi, intrăm în desvoltarea subiectului nostru.

* * *

La drept vorbind, culoarea nu există în ca însăşi, de vreme ce e neîncetat modificată de influenţa culorilor învecinate. Prin urmare, calitatea ei îi vine din tovărăşia în care se găseşte, ceeace se chiamă complimentarele sale. Deci culoarea n'are într'însa nici virtute, nici frumuseţe, aşa în cât, prin contraste şi apropieri, i se poate spori sau micşora intensitatea. A şti să pui culoarea, înseamnă aşa dar, sau să simţi din instinct nevoia acestor apropieri, sau să şti să apropii cu dibăcie valoarea tonurilor. Inţelegem prin *ton* sau *nuanţă* intenzitatea colorată, iar expresiile *ton just*, sau *ton fals* exprimă contrastul mai multor tonuri, un ton izolat neputând fi nici just nici fals. Prin *valoare* înţelegem cantitatea de lumină sau de umbră, aflată într'un ton.

Prin rutină, se ajunge la abilitatea de a recunoaşte un ton sub dubla înfăţişare a culoarei şi a valorii, aşa încât se poate spune că, în acordul acestor tonuri şi al acestor valori, s'au distins toţi marii coloriştii din toate vremile. Trebue însă să se ştie, că pe măsură ce principiul colorant descreşte într'un *ton*, predomină într'nsul elementul *valoare*; iar dacă elementul colorit dispare cu desăvârşire, rămâne totuşi pe paletă un principiu neutru, subtil şi cu toate acestea real, *valoarea* abstractă a lucrurilor dispărute, principiu negativ incolor, de o infinită delicateţă, cu care se crează uneori cele mai rare pânze.

Lucrând asupra simţurilor, înfluenţând asupra organelor optice, operează în chip fizic asupra sensibilităţii noastre nervoase, aşa în cât se spune că sunt culori simpatice şi antipatice, sau suferite şi nesuferite, tot aşa precum în arta muzicală sunt sunete simpatice sau antipatice, dintre cele cari sparg urechile.

Să te joci cu substanţele colorate, aşa cum se joacă un muzicant cu sunetele, să faci să vorbească culoarea, aşa cum faci să cânte o orgă sau o vioară, să zmulgi paletei impresii triste sau vesele, să stârneşti cu arta ta lacrimi, sau să provoci zâmbetul, iată taina cea mare a maeştrilor culorei, a pictorilor de geniu.

V. BILCIURESCU

ÎN GRIJA LUMINĂTORILOR SATELOR

Supunem prietenilor şi cititorilor noştri următoarea observaţiune, culeasă de mai multă vreme de pe la clăcile şi şezătorile fără pretenţie, organizate de preferinţă la sate, cu gândul că, fie ei personal, fie prietenii şi cunoştinţele lor cu oare care autoritate şi cu tot atâta cultură, vor găsi mijlocul de a interveni şi a da treptat o altă înfăţişare acestor vesele întruniri sătesti.

Se ştie că, în programul obicinuit al unei clăci, intră aproape invariabil gluma, pe care de obicei o susţine toată adunarea şi pe care o întreţine unul sau doi unchieşi mai gureşi şi mai sfătoşi. Programul şezătorilor e ceva mai îngrijit şi la ele iau parte câte-va elemente mai luminate ale locului, ceea ce dă o înfăţişare mai culturală şi mai atrăgătoare acestui soiu de adunări.

In amândouă cazurile, însă, ar fi bine să se înlocuiască tipicul programelor cu un altul mai variat şi mai interesant. In locul glumei, de multe ori trezită, debitată la clăci, un ştiutor de carte mai vârstnic sau un copil de şcoală, să citească o povestire frumoasă dintr'un autor reputat, recunoscut pentru limba lui neaoş românească, de preferinţă: Creangă, C. Negruzzi, Odobescu, Ispirescu, Dem. Stăncescu, P. Dulfu, cari au scris totdeauna pe înţelesul ţăranului nostru.

Povestirile acestea, de multe ori glumeţe şi totdeauna cu un fond profund moral şi patriotic, sunt foarte distractive şi adesea instructive, aşa că pot cu prisosinţă înlocui glumele şi vorbăria în mare cinste, de obicei, la clăcile noastre.

Programul acesta — poate ceva mai variat — ar putea fi aplicat şi la şezători, adăogând la numele de mai sus, pe Delavrancea, N. D. Popescu, Speranţia, Brătescu-Voineşti, M. Sadoveanu.

Adăogând ceva de la el, ştiutorul de carte, mai vârstnic sau copilandru, şi-ar putea înjgheba o mică conferinţă şi, pe nesimţite, s'ar putea forma câţi-va conferenţiari sătesti, cari ar aduce mai multe foloase culturale, decât glumele şi înţepăturile debitate în asemenea adunări.

Aceste conferinţe, astfel improvizate, alternând, la aceeaş clacă sau şezătoare, cu ceva doine sau arii populare, cântate din frunză sau alt instrument, de unul sau două elemente, deprinse să cânte, în felul ăsta, de sigur că programul ar fi mult mai atrăgător şi, prin urmare, mult mai cercetat şi mai gustat, decât programele-tipic, improvizate, în multe cazuri, fără rost şi fără rânduială, de către nepricepuţi şi nechemaţi.

V. B.

Desvelirea monumentului eroilor din comuna Corbeni (Argeş)

La o distanţă de 20 km. de Curtea-de-Argeş, pe râul Argeş, spre Nord, între două dealuri, se află comună Corbeni, unde s'au dat însemnate lupte în timpul războiului.

Un comitet, în frunte cu d. Gr. Bengliu, fost administrator financiar al jud. Argeş, prin colectă publică, în amintirea eroilor căzuţi acolo, a ridicat un frumos monument, care a fost inaugurat la 2 Iunie, în ziua eroilor.

Au fost de faţă la solemnitate, autorităţile şi o mulţime de săteni din comunele vecine.

Slujba religioasă au făcut-o preoţii Dumitrescu, Mucenic Florescu şi Costache.

D. căpitan pretor Grigorescu a arătat care este rostul unui asemenea monument.

In numele prefectului judeţului, d. M. Ştefănescu, primarul oraşului Curtea-de-Argeş, a adus mulţumiri comitetului pentru sârguinţa lui.

D. colonel Bengliu a arătat căror regimente aparţineau soldaţii căzuţi.

D. colonel Pătroianu, comandantul regimentului 1 obuziere de munte, a adus prinos de recunoştinţă ostaşilor căzuţi.

D. V. Vâlsănescu, a spus sătenilor din Corbeni cuvinte de laudă pentru ceeace ei au făcut.

D. Stanciu Stănciulescu a arătat însemnătatea zilei eroilor.

In urmă monumentul a fost predat primarului din Corbeni.

RECUNOŞTINŢA MĂGARULUI

— FABULA —

de V. MILITARU

Un măgăruş odată,
Având abia un an
Şi care rămăsese, de mamă şi de tată,
Orfan,
Ne mai având nici hrană,
Nici pic de adăpost
Şi, numai din pomană
Trăind, mai mult în post,
S'a 'mbolnăvit, sărmanul, umblând prin vânt şi ploae
Şi s'a lăsat să moară
In drumul către moară
Pe-un maldăr de gunoae.....

Trecând însă pe-acolo un cal cu-argint pe frâu,—
Ce se plimba, ca omul sătul şi fără păs,
Şi-avea livezii întinse, hambare mari cu grâu,
Căpiţe de otavă, trifoae şi ovăz,—
Il prinse-atâta milă de bietul băetan
Sărac, uitat de lume, bolnav, ba şi orfan,
Că l'a luat îndată de pe gunoi, pe sus,
Şi drept la el acasă milosul cal l'a dus....

Aci, dormind pe moale şi cu 'ngrijire bună,
S'a zdrevenit măgarul în mai puţin de-o lună
Şi,— ca să nu 'nşir vorbe prea multe şi deşarte,—
Voi spune că măgarul fu dat să'nveţe carte...

La şcoală, măgăruşul nu mai avea pereche
De multă'nvăţătură ce tot băga 'n urechi;
Ba, chiar dormind cu cartea mereu sub căpătâi,—
In fiecare clasă fu premiant întâi!

Şi numai putea 'n sine prea milostivul cal,
Când fiecare Dascăl îi tot spunea: «Halal!
«Mai rar elev să aibă la carte-atâta har....
«Mai rar
«Aşa măgar!....»

..... Şi s'a făcut măgarul un mare cărturar!....

Dar calul, cu atâta, nu'i mulţumit în sine
Şi, ca să'l fericească, îi face mai mult bine:
Ii caută, cu zestre, de mare neam, soţie,
Porneşte nuntă'n lege, cu-o 'ntreagă herghelie
Şi,— dar fără pereche,— îi dă a lui moşie!....

E fericit măgarul cum nici nu se mai poate,
Când viaţa lui e plină în totul cu de toate....
Mergându-i numai bine, având în toate spor,
Cu tot mai multă vază în ochii tuturor,—
Mi-sa trezit măgarul că'i mare Dregător!....

Şi,— cum poporul zice că e sub cer o scară,
Pe care unii sue, iar alţii se coboară,—
In timp ce Dregătorul e tot mai cu noroc,
Spre calul plin de milă se năpusteşte-un foc,
Ii arde tot avutul, cu cel din urmă-arac
Şi bietul cal rămâne ca nimeni de sărac....

Pe-aci, pe-aci să moară sărmanul, de durere,
Dar i-a venit îndată o mare mângâiere:
Măgarul n'o să'l lasc pe drum în vânt şi ploae,
Cum el a fost odată pe-un maldăr de gunoae....

«Ce bine'mi pare, Doamne, căci am putut prin tine
«Să fac şi cu pe lume măgarului un bine!...
«Mă duc acum la dânsul.... la cine m'aşi mai duce,
«Pân'oi avea la creştet şi eu o sfântă cruce?
«La el găsi-voi tihnă, otavă prin poene
«Şi mângâeri, să'mi svânte o lacrimă din gene!...

Aşa gândea sărmanul de cal mergând pe drum,
Văzând în faţă-i totul ca 'nvăluit în fum...
Dar, când bătu la poarta ce-avea să'i fie scut,—
Măgarul fără suflet nici nu l'a cunoscut!...

Un an întreg, pe urmă, zăcu în vânt şi ploae,
Sărmanul cal, pe-aceleaşi mormane de gunoae
Pe cari edinioară
Găsise măgăruşul bolnav, trăgând să moară...

Şi 'ntr'un amurg de toamnă frumoasă şi târzie,
Când bietul cal intrase aproape'n agonie,—
Trecu pe-acolo, mândru, măgarul cel bogat,
Care'ngâna un cântec domol, tărăgănat...
Dar când văzu, de-aproape, pe bietul muribund,
Cu răsuflarea stinsă, cu ochii duşi afund,—
Măgarul zise'n sine:

«Tot moare până mâine... să'i fac şi eu un bine,
«Să nu se chinuiască prea mult aci'n poteci...»

Şi'i dete una'n frunte, de'l adormi pe veci!...

. . . . . .

Aşa fac şi-unii oameni: luaţi de prin bordee
Şi 'nvestmântaţi în aur prin sfântul milei har,—
Ei nu'nţeleg pe lume RECUNOŞTINŢA ce e,
Cum n'a 'nţeles aceasta nici secul de măgar!.

Corespondenţă din Iugoslavia

REFACEREA PARTIDULUI NAŢIONAL AL ROMÂNILOR DIN BANATUL SÂRBESC

După o neactivitate de mai bine de doi ani, partidul naţional al românilor din Banatul sârbesc şi a reînceput, însfârşit, activitatea.

Acum câteva zile a fost o mare consfătuire în comuna Karlsdorf (lângă Alibunar), la care au luat parte delegaţii din toate comunele româneşti din provincia aceasta.

La consfătuire, fruntaşii partidului au arătat motivele inactivităţii lor din ultimul timp, motive datorite fie împrejurărilor politice foarte defavorabile, fie chiar proprielor lor greşeli. Delegaţii comunelor au recunoscut şi ei partea lor de vină în dezorganizarea partidului.

S'a constatat, în special, că principala cauză a desbinărilor, se datoreşte mai mult faptului, că mulţi dintre săteni s'au lăsat ademeniţi de promisiunele deşarte şi nesincere ale unor politiciani sârbi, şi şi-au părăsit partidul lor românesc, spre a se înscrie în partidele sârbeşti. Promisiunile nu numai că nu s'au realizat, ci dimpotrivă....

S'a ajuns deci, cu încetul, la concluziunea logică că numai în unire stă puterea.

Continuarea în pag. IV-a

Deodată Feodor îi opri şi, cu glas de nebun, tună:

—Să'l răstignim şi să ne încercăm armele în pielea lui!!.

Doi dintre ei apucară câte un şervet de pe masă şi le răsuciră ca pe o sfoară. Feodor şi celălalt duseră pe bătrân lângă pat şi, săltându'l în genunchi, îl lipiră cu spatele de tăblia patului. Îl legară de fiecare mână cu un şervet; apoi începură a-i trage mâinile pe după tăblie şi înodară şervetele. Bătrânul gemea slab!... Cu pieptul, descoperit urei lor, rămase răstignit!!...

Zăpăciţi, cu feţele brăzdate de un râs drăcesc, cei patru tovarăşi scoseră revolverele. Făcură câţiva paşi înapoi şi luară la ochi...

Patru bubuituri răsunară!... Bătrânul tată, străpuns de gloanţele fiului, îşi lăsă capul pe piept murmurând:

—...«Şi ne iartă nouă greşelile noastre, precum şi noi...» Dar un val de sânge îi umplu gura. Ochii 'i se închiseră pe veci.

Dumnezeu, care vede şi drămueşte fiecare faptă, nu îngăduise să iasă cuvântul de iertare din gura tatălui, ucis de fiul său...

Focul trosni puternic în sobă şi, ca muşcaţi de şarpe, cei patru se năpustiră pe uşă, fugind îngroziţi!...

Afară se auzi un hohot de râs sinistru, în liniştea nopţii!... Geamurile trosniră sub vijelia crivăţului ce se stârni năprasnic.

Râdeau «Bestiile roşii»!... Râdeau «Tovarăşii»!...

Râdea «Republica sângelui şi-a ruinei»!...

Râdea «Fiara sălbatică», trezită în om!...

Înăuntru, părintele şi binefăcătorii, omorâţi de fiul blestemat... Cald, samovarul clocotea pe masă; iar paharele, curate, aşteptau...!

Departe, se auzi ţipând cocoşul judecăţii, pe când patru umbre se pierdeau în noaptea neagră, în cele patru puncte ale pământului!...

VALERIU COCOŞ

Central University Library

Corespondenţă din Iugoslavia (Continuare)

Cu acest prilej s'a hotărît şi apariţia unui nou ziar românesc „Graiul românesc,“ care a şi început să apară la Vârşet, întrucât singurul ziar ce exista până acum, „Graiul românesc“ a încetat de mult să mai apară.

Noul ziar nădăjdueşte că va avea sprijinul moral şi material al bunilor români de pretutindeni.

Aceasta însufleţită consfătuire ne face să sperăm că, prin unirea tuturor românilor din Banatul sârbesc, se va ajunge să li se ameliereze şi lor o situaţie mai omenoasă de cât aceea de care sufăr astăzi.

SAVA

SĂRBĂTOAREA
dela Străjeni (jud. Lăpuşna)

La 31 Maiu, a fost în comuna Străjeni o mare sărbătoare, înălţătoare de suflete.

Dăm aci impresiile unui părtaş inimos la sărbătoarea aceasta, pe care ni le comunică un localnic.

Scrie d. Ioan A. Sârbu, preşedintele Comitetului şcolar judeţean, într'una din gazetele dobrogene:

«Tricolorul românesc fâlfâe pe la casele gospodarilor. La gara Străjeni multă lume. Toate şcolile, în frunte cu învăţătorii, sunt în aşteptarea congresistelor Ligei naţionale a femeilor române, în frunte cu d-nele Pilat şi Panaitescu. Lângă gară vedem multe care cu boi, îmbrăcate cu verdeaţă şi tricolor românesc. Sosesc congresistele şi se urcă bucuroase în care cu boi, mergând şi cântând cântece naţionale, prin mijlocul comunei, până la şcoala Nr. 3, unde totul a fost pregătit cu măestrie de soţii Dobrov şi d-ra Salarschi.

«Au luat parte şi ministrul Basarabiei, prefectul judeţului, medicul primar al judeţului, Grosi, inspectorul şcolar Stoica, revizorul şcolar Cioabă, preşedintele comitetului şcolar Sârbu şi alţii.

«D-na Sanda Matei vorbeşte lumii adunate despre iubire de frate, de neam şi de ţara românească.

«Au lăcrămat femeile-ţărance şi bărbaţii lor, auzind o femeie vorbind atât de bine şi înţelept. Tinerimea a jucat şi a cântat; corul d-lui Dobrov a executat frumos, cântece naţionale.

«Ii face mare cinste d-nei doctor Panaitescu, preşedinta Ligei din Chişinău, munca depusă şi organizarea acestei serbări, într'o comună însemnată ca Străjenii.

«Poporul îi este recunoscător şi doreşte să o mai vadă în mijlocul lui, cu femei luminate din toate unghiurile ţărei.

«Trăim vremuri frumoase.

«Despre aceste clipe înălţătoare, pentru neamul nostru trebue scris cât se poate mai mult.

«Eu unul mulţumesc lui Dumnezeu că am ajuns să trăesc şi să văd pe fraţii şi surorile din toate părţile ţărei, într'o comună basarabeană. Dă, Doamne, sănătate şi spor la muncă românilor de pretutindeni».

CERCUL CULTURAL
DIN POPEŞTI-PALANKA (Teleorman)

In ziua de 29 Mai, a avut şedinţă, la şcoala din Siliştea Gumeşti, Cercul cultural «Popeşti-Palanka», pentru încheierea activităţii din acest an.

Dimineaţa, copiii au fost duşi la biserică, unde corul a dat frumos răspunsurile liturghiei. După terminarea slujbei, părintele şi învăţătorul Florescu, a lămurit, în faţa unui public îmbucurător de numeros, parabola zilei, îndemnând pe săteni să-şi întoarcă iar sufletele spre şcoală şi biserică.

In şedinţa întimă, d. învăţător Dumitru Predescu a făcut o lecţie de geografie cu cl. IV-a. După critica lecţiei, d. învăţător Ion Teodorescu a arătat, în termeni foarte lămuriţi, «Moda în pedagogie» a d-lui G. Antonescu.

La masa comună, d. subrevizor, C. Semenescu, a scos în evidenţă activitatea a doi dascăli bătrâni, T. Dumitrescu şi M. Popescu, cari au venit o clipă în mijlocul nostru, spre a se 'nălzi la focul tinereţii. Inaintaşii noştri ne-au vorbit despre vremurile grele ale învăţământului acum 40 ani.

Şedinţa publică s'a deschis în faţa unui număr mare de săteni, sătence şi copii. Unul dintre învăţători a vorbit despre «Trecutul ţării, ca oglindă a viitorului». Au urmat mai multe coruri şi recitări, rostite frumos de copii. Piesa «Mana vacii», de Th. Speranţia, a fost jucată cu înţelegere, de către elevii şcoalei. Şedinţa a fost încheiată cu dansuri naţionale.

Cu prilejul aceasta, mai toţi învăţători s'au înscris în *Asociaţia învăţătorilor români.*

Cercul a sfârşit şedinţa cu o dare de seamă asupra activităţii învăţătorilor la sate, făcută de d. C. Semenescu, care le-a urat viaţa lungă.

D. PREDESCU
Invăţător, Siliştea-Gumeşti.

O naţiune este o mare solidaritate, constituită prin simţimântul jerfelor făcute şi al celor ce mai sunt încă de făcut.

RENAN
(Filosof şi istoric francez. 1823—1892)

Mişcarea economică în judeţele Fălticeni şi Hotin*)

FALTICENI

Comerţul de cereale a fost în cele din urmă, trei luni, mult mai redus ca în Februarie, cu toate că preţurile au fost ceva mai ridicate; cheresteaua s'a menţinut la aceiaş nivel, ca preţ şi cantitate, ca şi în menţionata lună precedentă.

Comerţul de vite cornute, porci, cai, etc., foarte slab.

Criza financiară, mai pronunţată ca în timpul din urmă.

Fără ca oraşul Hotin să fie un mare centru comercial, este, totuşi aci o însemnată mişcare economică, datorită împrejurării că judeţul este un centru industrial.

In adevăr, atât în oraş, cât şi în judeţ, sunt multe fabrici ale căror produse au o mare căutare pe piaţa internă şi chiar în străinătate. Astfel este ştiut, că judeţul acesta, fiind un judeţ de munte, are multe fabrici de cherestea. Fabricile dela Suha şi cele de la Găineşti, de pe domeniile Coroanei, au o reputaţie bine meritată, atât prin calitatea materialului produs, cât şi prin conducerea pricepută de care se bucură. De când judeţul a fost trunchiat, luându-i-se cea mai mare parte dintre munţi, cari au fost trecuţi la jud. Neamţ, nu mai poate conta în plutăria de pe Bistriţa.

Fabrică mare de cherestea este la Râşca, unde se exploatează pădurile imense ale Statului; alte fabrici mai mici sunt la Bogdăneşti şi la Sasca, pe moşii particulare.

Exploatare mare de păduri se face la Baia, de către societatea anonimă «Forestiera Baia»; lemnăria dela Baia se aduce însă la fabrica mare instalată în Fălticeni, unde mai este o altă fabrică de cherestea a d-lui Iacovlof; şi lemnul mai este lucrat, ca material de construcţie, la «Fabrifag», fabrică de mobile din oraş, unde se produc mobile de o calitate superioară.

HOTIN

In judeţul Hotin, după cum rezultă din rolurile de impunere la impozitul pe venitul comercial-industrial, există un număr de peste 7000 comercianţi şi industriaşi.

Comerţul judeţului este concentrat în oraşul Hotin şi în cele cinci târguri: Noua Suliţa, Lipcani, Briceni, Edineţi şi Secureni. El e făcut în majoritate cu amănuntul. Firme locale de *cu gros*, aproape nici nu există. Ast-fel, comerţul se mărgineşte la satisfacerea consumului local, afară de cerealele şi fructele pe cari le transportă în alte centre şi le exportă în străinătate.

Industria judeţului este reprezentată prin 3 fabrici de spirt, 2 de bere, 20 de ulei cu forţă motrică şi vre-o 200 de teascuri de ulei, 6 mori sistematice, 45 mori ţărăneşti cu motor, 3 fabrici de săpun, o fabrică de zahăr; restul întreprinderilor face operaţiuni neînsemnate.

Intre întreprinderile industriale, operaţiunile cele mai însemnate se fac de către fabricile de: zahar, spirt, bere, ulei şi morile sistematice, cari se găsesc şi în condiţiunile cele mai bune.

Dintre întreprinderile comerciale, cele mai bune operaţiuni le fac băncile de scont, cari au luat avânt în judeţul Hotin.

In 1926, din cauza crizei generale şi în special a lipsei numerariului, comerţul a stagnat; iar comercianţii au petrecut vremuri grele.

Datorită aceloraşi condiţiuni, nu s'a desvoltat şi industria, care mai îndură şi greutăţile de transport, în lipsă de căi de comunicaţie bune; căci singură calea ferată nu este suficientă.

In genere starea economică e grea.

Totuşi judeţul Hotin, având multe bogăţii naturale, prezintă posibilităţi de desvoltare economică frumoasă.

(* Din rapoartele primite de Camera de industrie şi comerţ de la Botoşani.

DIN BUZENI (BOTOŞANI)

Pomenirea eroilor

Şi anul acesta serbarea pentru pomenirea eroilor a fost înălţătoare în comuna noastră. Biserica satului Zăiceşti a trăit ziua Inălţării Domnului în plină sărbătoare, sărbătorind ziua eroilor aşa cum se cuvine. Au venit la slujbă şi mulţi credincioşi, de prin alte comune. Deasemenea au luat parte la această sărbătorire şcoalele din Zăiceşti, Buzeni şi Coşuleni.

De dimineaţă s'a oficiat cuvenita slujbă bisericească, de către preotul D. Apostin. După terminarea slujbei, norodul s'a îndreptat, în procesiune, către cimitirul satului, unde preotul Apostin a slujit un parastas pentru pomenirea celor căzuţi în războiu.

După amiază, la şcoala din sat a fost o frumoasă şi reuşită serbare, rânduită de direcţia şcoalei din Zăiceşti, la care s'au jucat: «O şezătoare» piesă într'un act, şi dansuri naţionale. Au fost apoi cântece, recitări, coruri pe mai multe voci.

La această serbare au venit numeroşi învăţători şi săteni de prin satele Zăiceşti, Buzeni, Coşuleni, Tulbureni, Bălueşeni, etc.

Serbarea s'a încheiat printr'un cuvânt ţinut de preotul D. Apostin; în urmă a vorbit frumos şi cu inimă d. D. Alexe, institutor.

Regretăm din inimă că aceste serbări la ţară le avem foarte rari, datorite unui prea mic număr, de oameni cu adevărată dragoste pentru cultura poporului.

M. GH. BĂLAN

ŞTIRI

CUM VOR FI PRIMAVARA ŞI VARA ANULUI 1927. — Un meteorolog italian ne asigură că vom avea o Primăvară caldă şi o Vară cotropită de năduf.

Un american ne promite o Vară plăcută, cu destulă răcoare. Arătând că în ultimii ani Golfstromul şi-a coborît mult temperatura, socoteşte că are toate motivele să ne indice o Vară suportabilă, sub raportul căldurii.

Meteorologii germani, călăuziţi de petele solare, ne anunţă o Primăvară târzie şi o Vară cu seri reci.

Excese nu sunt de aşteptat, nici în ce priveşte frigul, nici în ce priveşte căldura.

Un francez e sceptic, în ce priveşte călătorirea Ernei: «Vom avea — spune el — zăpadă în Mai; va trebui să încălzim casele. In Iunie va fi mai rece ca în Mai şi vor bântui furtuni straşnice. Cele mai mari călduri vor fi la sfârşitul lui August şi începutul lui Septembrie.

POPULAŢIA ACTUALĂ A EUROPEI. — După ultima statistică întocmită cu privire la actuala populaţie a Europei, ţările din Europa au următoarele populaţii, în milioane de locuitori: Franţa 39 de milioane, Anglia 38 (Scotia 5 şi Irlanda 4 jumătate), Italia 37, Prusia 36 şi jumătate, Polonia 21, România 17 şi jumătate, Cehoslovacia 13 şi jumătate, Jugoslavia 12, Belgia 7 şi jumătate, Bavaria 7, Olanda 6 şi jumătate, Austria 6 şi jumătate, Portugalia 5 şi jumătate, Grecia 5 şi jumătate, Saxonia 4 şi jumătate, Elveţia 4, Danemarca 3, Norvegia 2 şi jumătate, Wiirttembergul 2 şi jumătate, Badenul 2 şi Estonia un milion de locuitori.

PRODUCŢIA MONDIALĂ DE PETROL IN ANUL 1926. — In cursul anului 1926, Statele-Unite ale Americei au produs şapte zecimi din producţia mondială de petrol (exact 70.6 la sută). In a doilea rând a fost Mexicul, cu 8,4 la sută, dar în scădere faţă de anul precedent; în timp ce Rusia a ridicat la 5,4 la sută (dela 4,8). Au urmat Venezuela şi Persia cu câte 3,3 la sută. In al şaselea rând a venit România, cu o producţie sporită la 2,1 la sută (faţă de 1,5 în 1925). Apoi, Indiile olandeze cu 2 la sută, etc.)

INFORMAŢII

Despre oameni de bine şi despre vrednici şi de lăudat slujitori ai ţării, ne sunt bine venite, şi sunt cu plăcere primite şi publicate, ştiri din ori ce parte a ţării.

Faptele bune şi datoriile frumos împlinite trebuesc cunoscute în toată ţara. Prin puterea lor pilduitoare pot ridica sufletele şi minţile spre înţelegerea frumosului moral.

Rugăm pe corespondenţii şi prietenii noştri să ni le comunice, ori de câte ori le află.

Cultura plantelor farmaceutice e un mare izvor de câştiguri pentru cultivatori şi un mijloc pentru economisirea banului românesc, pe care'l trimitem peste graniţă cu prea multă uşurinţă.

D. Colonel farmacist Grinţescu, unul dintre învăţaţii noştri de frunte, ne-a trimis spre publicare, scris în graiu popular pe înţelesul tuturor, un foarte interesant studiu în această privinţă.

Pentru că studiul d-lui Grinţescu ne învaţă cum putem câştiga pentru satele noastre adevărate averi, cei cari îşi dau seama de însemnătatea lui, să'l urmărească; îl vom publica într'o serie de numere ale gazetei, cari trebue să fie păstrate.

Publicarea studiului d-lui Grinţescu va începe în numărul viitor.

Preoţii cari doresc să participe *la congresul Asociaţiei* generale a clerului, ce se va ţine în Bucureşti, în Casa corpului didactic, în zilele de 21 şi 22 Iunie crt., pot călători cu vechiul carnet, a cărui valabilitate s'a prelungit până la 31 Iulie.

Faptă de laudă. — D-na Virginia Dan, soţia pretorului plăşii Şipeniţului, a donat pentru şcoalele primare urbane de băeţi şi fete din Cozmeni (Cernăuţi), rechizite în sumă de lei 1000: iar pentru şcoala primară de fete, 500 lei numerar.

O nouă foaie «independentă, ştiinţifică de cultură, progres şi interes,» a românilor din Banatul sârbesc, a apărut la Pancevo. — Foaia, purtând un foarte bine ales nume simbolic, «*Lumina*», îşi începe drumul cu credinţa în Dumnezeu şi în nevoia de neîntreruptă ridicare culturală a românilor de pretutindeni.

Această foaie e de cerut — ca orice foaie într'adevăr culturală, la «Oamenii luminii», E iarăşi o inteligentă alegere simbolică a cuvintelor de îndrumare. E frumos.

Urăm confraţilor, cari şi-au luat, astfel, sarcină de laudă, viaţă lungă, înfăptuitoare de lumină.

Lupta împotriva alcoolismului. — Alcoolismul e o grea boală socială, cu urmări nenorocite nu numai pentru cel care bea, ci şi pentru copiii lui.

Casele naţionale, în unire cu un grup de români inimoşi, în care se găsesc, în frunte, cunoscutul filantrop Grigore Alexandrescu şi d. Dimitrie Mociorniţă, a început o acţiune sistematică împotriva acestei nenorociri sociale.

In primele zile din Iunie, din iniţiativa secţiunii *Sănătatea socială*, creiată pe lângă instituţia Caselor naţionale, a fost un congres, în care s'au discutat anume condiţiile organizării unei lupte folositoare. Cu acest prilej s'a vorbit mult şi elogios, despre propaganda făcută, de ani de zile, în aceeaşi direcţie, de către «Cultura poporului».

Vom reveni.

Un ateneu popular volant al funcţionarilor dela corporaţiile de meseriaşi. — Interesele ţării cer, ca ridicarea culturală a poporului să se înfăptuiască, deopotrivă, în toate clasele sociale. Trebue ca şi funcţionarii numeroşi ai corporaţiilor de meseriaşi din ţară să se împărtăşască din luminile culturii, spre a putea da, la rândul lor, lumină şi îndemnuri bune lumii cu care vin în contact.

Cu aceste tendinţe, din iniţiativa d-lui Dimitrie Vasilescu, inspector al corporaţiilor din Bucureşti, a luat fiinţă în Capitală un ateneu popular volant, destinat anume acestei categorii de funcţionari.

Inaugurarea a fost Duminică 5 Iunie, în sala Teatrului popular, remănând ca activitatea să înceapă intens la toamnă.

Programul inaugurării, a fost bogat şi foarte interesant: muzică, declamaţie, o piesă de teatru, jucată, admirabil, de către funcţionarii dela corporaţii. La început au vorbit, despre rolul unui atare ateneu popular, d-nii Vasilescu, Leontin Iliescu şi Bilciurescu.

In numele Caselor naţionale a vorbit d. Teodor Castrişanu.

Congresul Ligei naţionale a femeilor române, ţinut la Chişinău, a lăsat amintiri frumoase în Basarabia, nu numai prin însemnătatea mare pe care a avut-o în legătură cu scopul urmărit, ci şi prin faptul că congresistele au ţinut să viziteze, laolaltă, câteva comune basarabene.

Primite sărbătoreşte, au dovedit că, între lumea oraşelor şi a satelor, se pot găsi frumoase şi folositoare prilejuri de apropiere şi înţelegere; că aceste apropieri pot da noui puteri românismului, lămurindu-i din ce în ce mai mult înţelesul.

O carte nouă. — Colaboratorul nostru, d. Leontin Iliescu, va strânge într'un volum articolele, pe cari le publică în ziarul «*Universul*», despre «*O escursiune pe coasta de argint*».

Spre a se putea şti mai din vreme care va să fie tirajul acestei cărţi, cititorii noştri, cari doresc să aibă volumul, sunt rugaţi să scrie aceasta autorului, pe adresa sa, *str. Toamnei 118*, Bucureşti. Volumul va apărea cu numeroase vederi de pe *Coasta de argint.*

Erată. — Corespondenţa din Baia mare, publicată în numărul precedent al gazetei, cu privire la Sărbătoarea eroilor, a fost primită din partea inimosului nostru corespondent din localitate, d. Rodina (Doinar).

Scutirea de taxe vamale şi de alte dări a cărţilor străine. — De oarece noul tarif vamal, pus în aplicare la 14 Aprilie a. c., nu precizează sub prevederile cărui articol ar cădea unele publicaţiuni, s'a hotărît ca, pentru *cărţile în limbi străine, notele de muzică, revistele periodice şi de modă, broşate, cartonate sau legate, toate acestea în limbi străine,* să fie aplicat art. 851 din tarif, adică scutirea.

De asemenea, pentru toate acestea nu va fi perceput nici impozitul pe cifra de afaceri.

Câte ziare şi reviste s'au citit în România. — Dintr'o statistică întocmită la Direcţia generală a poştelor, vedem că, anul trecut, au fost înmânate, prin poştă, în total 90.400.000 ziare şi reviste.

Cum în medie numai 10 la sută dintre produsele presei se vând cu numărul, iar restul se trimite la abonaţi, putem afirma cu certitudine, că anul trecut au fost cetite, în cuprinsul României, cam 100 milioane ziare şi reviste, ceea ce înseamnă de cap de locuitor numai 6 bucăţi.

In amintirea unui bun inspector şcolar. — Prin subscripţia corpului didactic primar din judeţul Prahova, a fost ridicată o frumoasă cruce comemorativă, pe mormântul fostului inspector şcolar Gh. Tomescu, aflat în cimitirul Viişoara din Ploeşti.

Solemnitatea înaugurării acestei cruci a fost la 11 Iunie a.c.

Omenia şi împlinirea datoriei sunt merite ce nu pot fi uşor uitate.

Vice-preşedinte al Ateneului popular din Câmpina, «B. P. Haşdeu», a fost ales d. Oproiu, directorul şcoalei de băeţi Nr. 2 din localitate.

Noui academicieni. — Academia română a ales ca membru activ, în locul defunctului dr. V. Babeş, pe un alt distins om de ştiinţă, pe d. Voinov, pentru meritele d-sale ştiinţifice, dovedite ca biologist.

A mai ales ca membru corespondent, în secţia istorică, pe d. general Radu Rosetti, pentru scrierile d-sale de istorie militară.

Excursia clerului din eparhia Bălţilor. — Un numeros grup de protoierei şi preoţi din eparhia Bălţilor, sub conducerea P. S. S. Episcopului Visarion, a făcut săptămânile trecute, o excursiune, vizitând Bucovina, Ardealul şi oraşele Cernăuţi, Cluj, Oradea, Aradul, Sibiul, Sinaia şi unele dintre localităţile istorice din ţară.

Interesante cercetări chimice ale unei românce, la Paris. — Ziarele pariziene vorbesc despre cercetările şi experienţele unei tinere chimiste româncе, d-ra Maricăneanu, în privinţa proprietăţilor radioactive ale plumbului.

Chimiştii moderni socotesc că plumbul n'ar fi altceva de cât un fel de radium degenerat. D-ra Maricăneanu, — lucrând în laboratorul savantului Deslandres — a stabilit că plumbul, expus mai mult timp la razele solare, devine radioactiv. Secretul acestei transformări a rămas încă inexplicabil.

Profesorul Deslandres a comunicat Academiei de ştiinţe din Paris rezultatul cercetărilor d-rei Maricăneanu.

Pentru înfiinţarea unei noui biblioteci publice în Bucureşti. — Ministerul de interne a autorizat loteria organizată de Fundaţia culturală „Principele Carol,“ pentru construirea unui nou local de bibliotecă publică în Bucureşti, cu o galerie de artă, sală pentru conferinţe, etc.

Sunt 61 de premii, în valoare totală de 3.350.000, lei dintre cari unul de 1.000.000 lei, două de câte 500.000 lei, cinci de câte 100.000 lei.

Preţul unei serii de bilete, a 2 lei, este o sută lei. Tragerea loteriei va fi la 13 Octombrie 1927.

Deschiderea şi vizitarea muzeului militar din Bucureşti. — Acest muzeu e deschis din nou şi poate fi vizitat de oricine, Marţea, Joia, Dumineca şi în zilele de sărbători legale, între orele 9—12 înainte de amiazi şi 15—19 după amiazi.

Dela 1-iu Octombrie până la 1-iu Aprilie, orele, în cari muzeul va putea fi vizitat, vor fi 10—12, înainte de amiazi şi 15 jum.—17 după amiazi.

Pentru intrare se plăteşte o taxă de 5 lei.

In întâia Duminecă a fiecării luni, intrarea e gratuită.

Militarii şi şcolile intră gratuit, Joia (militarii, în grupuri, între orele 9—12; iar şcolile, între orele 15—19).

Navigaţia pe râul Prut. — D. inginer Cornea dela Serviciul maritim a depus, Direcţiei generale a serviciului respectiv, raportul d-sale asupra unui studiu, cu care a fost însărcinat, în privinţa navigabilităţii râului Prut. D-sa a constatat, că partea de Nord a râului, dela Ungheni în sus, va putea fi navigabilă, dacă va fi lărgită puţin albia râului. Astfel vor putea trece şi vasele mai mari.

După cum spune d-l Cornea, lucrările de lărgire ale albiei vor începe chiar în vara aceasta. In acest scop au şi fost date, deocomandă, cinci milioane de lei.

Navigaţia pe Prut va înflori economiceşte toată regiunea aşezată pe amândouă părţile râului în Basarabia şi Moldova.

Propaganda pentru pregătirea unei agriculturi raţionale — când zicem agricultură, socotim toate ramurile ei — îşi face drum din ce în ce mai hotărît.

Sub scutul Ministerului agriculturii, a fost făcută, la Şcoala de agricultură din Turda (jud. Turda-Arieş), o serie de cursuri populare de apicultură, între 3 şi 9 Iulie.

Au fost tratate, teoretic şi practic, subiectele: însemnătatea şi foloasele apiculturii, descrierea albinei, stupii, scoaterea stupilor în Primăvară, sporirea albinelor, roitul artificial şi natural, recolta mierei, boalele şi duşmanii albinelor, etc.

Aceleaşi subiecte au fost tratate şi la Şcoala de pomicultură din Bocicăul mare (jud. Maramureş), între 3—9 Iulie.

Intre 8 şi 15 Iunie şi 15 şi 30 August, vor fi tratate la Şcoala de economie casnică din Albeşti (judeţul Târnava mare), subiectele: apicultura, ştiinţa naturală a albinelor, duşmanii şi boalele albinelor, exploatarea, producerea şi valorizarea mierei şi cerei.

Cursurile teoretice vor alterna cu lucrări practice în stupină şi cu facerea stupilor sistematici în atelier.

Aceleaşi subiecte au fost şi vor *fi tratate şi la* stupina pr. Al. Papa, institutor ambulant de apicultură, în com. Lisa (jud. Făgăraş), între 4 şi 10 şi 11 şi 17 Iulie.

O nouă viaţă
pentru comunele noastre

Cea mai mare binefacere pentru un sat este aceia când poate ieşi din izolarea sa, din singurătatea şi părăsirea sa, cu alte cuviete locuitorii satelor, să nu mai simţă depărtarea de oraş sau de restul lumei, ci să simtă o nouă apropiere, legături noui cu lumea mare. Şi această binefacere o dă satelor marea descoperire a ***Radiofoniei.***

E destul ca 2—3 oameni mai cu stare, cu avere, să cumpere câte aşa un aparat radiofonic, ca întreg satul să afle zi de zi noutăţi din toate părţile lumei, apoi să audă concerte mari, conferinţe. Opere din oraşele cele mai mari din Europa. E cea mai frumoasă petrecere la sate, să ai aşa un aparat radiofonic, care te leagă de restul lumei.

Cereţ lămuriri cum se comandă un aparat radiofonic, la Societatea Anon. «*Tungsram*» de Electricitate, Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 127. — (Telefon 201).

No. 40.

Un sfat bun!

Cafeaua tare şi spornică o putem prepara numai aşa, dacă vom întrebuinţa întotdeauna mult încercatul **„Veritabil Franck“** Adaus la cafea.

Pentru ca «Veritabila Franck»-cafea în cutii să se distingă mai bine de imitaţiuni, aceasta apare într'un nou ambalaj, şi anume cu o etichetă maro-albă-albastră, pe care se remarcă în special semnele distinctive: numele **„Franck“** şi **Râşniţa de cafea.**—

No. 41

AVERTISMENT

Există imitaţiuni, al căror ambalaj seamănă foarte mult cu cel a Veritabilului Franck cu Râşniţa de cafea însă calitatea acestor imitaţiuni este mult inferioară acestuia. Vă apăraţi de atari imitaţiuni, dacă cereţi în mod explicit.

„Veritabil Franck
cu Râşniţa de cafea“
HEINRICH FRANCK SÖHNE S. A. R.
Bucureşti-Braşov

TIPOGRAFIA CURŢII REGALE **F. GÖBL FII S. A.**
BUCUREŞTI — No. 19, STRADA REGALA No. 19
Fondată în Anul 1865
LITOGRAFIE ▪ LEGĂTORIE ▪ LINIATURĂ
:: :: EXECUTĂ ARTISTIC LUCRARI DE TRI ŞI PATRUCHROMIE :: ::

Fabricile de Maşini
AND. RIEGER S. A.
SIBIU
Produce în calitate neîntrecută:

Maşini de scărmănat lână	Batoze de porumb
Batoze de treerat cu motor, manej, mână	Tocătoare
Motoare de 59 cai putere cu benzină şi motorină	Prese de ulei
Circulare cu motor 6 HP	Prese de struguri
Maşini de semănat porumb	Pompe de apă cu lanţ, cu mare debit
Vânturătoare, diferite modele	Maşini de tors

Preţ curent ilustrat şi oferte orcui gratuit!
Cereţi la toate depozitele din ţară produsele renumită „Rieger“.
No. 39

ABONAMENTELE LA «CULTURA POPORULUI»: 200 lei pentru învăţători, preoţi şi studenţi; 300 lei pentru băncile populare cooperative şi comunele rurale; 400 lei pentru autorităţi şi alte instituţii publice sau particulare; de la 500 lei în sus cele cu titlul de contribuţii la susţinerea acţiunii culturale a acestei gazete.

TIPOGRAFIA CURŢII REGALE F. GÖBL FII S. A. — BUCUREŞTI, STR. REGALĂ No. 19.